

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 30 (374) — 28 iulie 1962

Biblioteca Centrală
Magazin
Hunedoara

Alina Pietraru — Inter-
tă de cîntece popula-
membră a delegației
retului din R.P. Romi-
la Festivalul de la
Helsinki.

ografie de E. IAROVICI

Capitala Finlandei a devenit, pentru zece zile, capitala tineretului lumii. Cu avionul, vaporul sau trenul au sosit aci aproximativ 15.000 tineri din 120 de țări ale celor cinci continente, pentru a participa la cel de-al VIII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților. Străzile orașului Helsinki, împodobite sărbătorește, cunosc, începînd chiar de astăzi, o animație deosebită; parcurile răsună de cîntece pline de voioșie tinerească, pe stadioane se desfășoară nenumărate competiții sportive, în săli și pe estrade se prezintă variate spectacole artistice. Dar, mai presus de toate acestea, Festivalul constituie un minunat prilej pentru participanți — tineri de diferite naționalități, convingeri politice sau religioase — de a se cunoaște mai bine, de a se apropia între ei, de a lua atitudine în problema care frămîntă tînăra generație: să fie ferită de urgia unui nou război.

Sărbătoare a tinereții, a cîntecului, dansului, sportului, cel de-al VIII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Helsinki este o puternică manifestare a năzuinței de pace a tineretului lumii, în spiritul ideilor coexistenței pașnice.

↑ Înainte de plecarea la Helsinki, cunoscuta actriță sovietică Nina Bîșeva discută despre Festival cu câțiva colegi de la Teatrul de tîm din Leningrad.

↓ Aspect obișnuit pe străzile orașului finlandez, în zilele pregătitoare deschiderii Festivalului

HELSINKI 1962 — PACE ȘI PRIETENIE — HELSINKI 1962

① Colectiviștii de la Poenari-Apostoli, regiunea Ploiești, sînt mulțumiți. În urma lucrărilor de întreținere efectuate pînă în prezent, grîul de pe lanurile colectivei se dezvoltă bine.

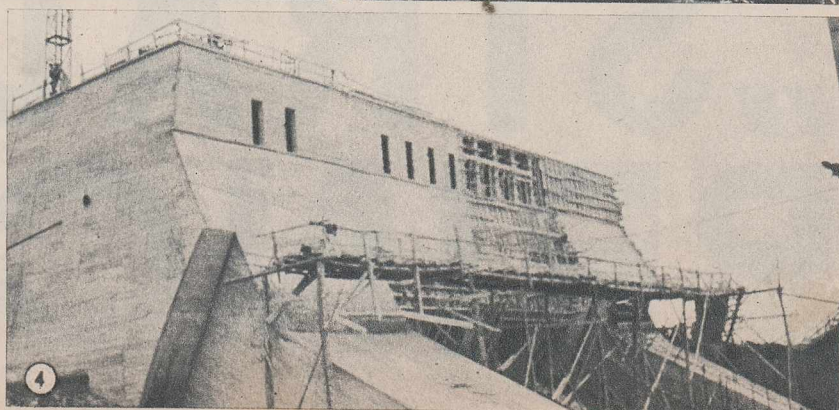
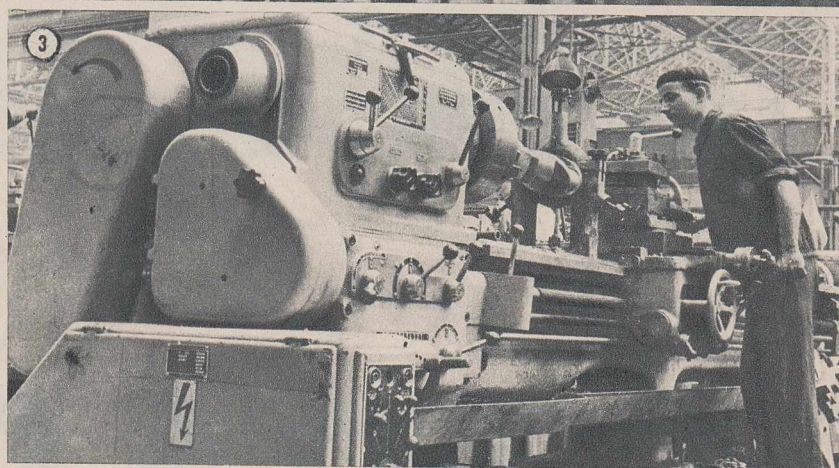
② La fabrica de ciment „Victoria socialistă” din Turda se află în curs de montare o nouă linie de ciment.

③ Printre alte utilaje moderne cu care au fost recent înzestrate uzinele „Timpuri noi” din București, se află și acest strung de mare capacitate.

④ Constructorii hidrocentralei „Roznov II” de pe Bistrița se străduiesc să dea cât mai repede în funcțiune această centrală electrică înzestrată cu utilaj și echipament de fabricație românească.

Fotocronica
FLACĂRII

„Strada principală”... Dar nu aceea care purta această denumire pînă acum cîțiva ani, ci noua arteră modernă, născută o dată cu industrializarea socialistă a orașului.

„STRADA PRINCIPALĂ”

Cel care locuiește în aceste blocuri sînt în marea lor majoritate proaspeții cetățeni ai Romanului. →

De prea multă știință de carte și ajutorat de către gidele domnitorului Constantin Cantemir, Miron Costin și-a pierdut într-o zi capul aici, în târgul Romanului. Dacă ar mai fi avut zile, eruditul și nefericitul cronicar ar fi apucat poate să scrie și despre această așezare. Dar așa, de la Uricul celui de-al doilea Mușatin, dat în secolul al XIV-lea, și pînă la scriptele funcționarilor primăriei Romanului din 1938, autorul unei eventuale monografii românești nu are la îndemînă decît documente sporadice și neconcludente.

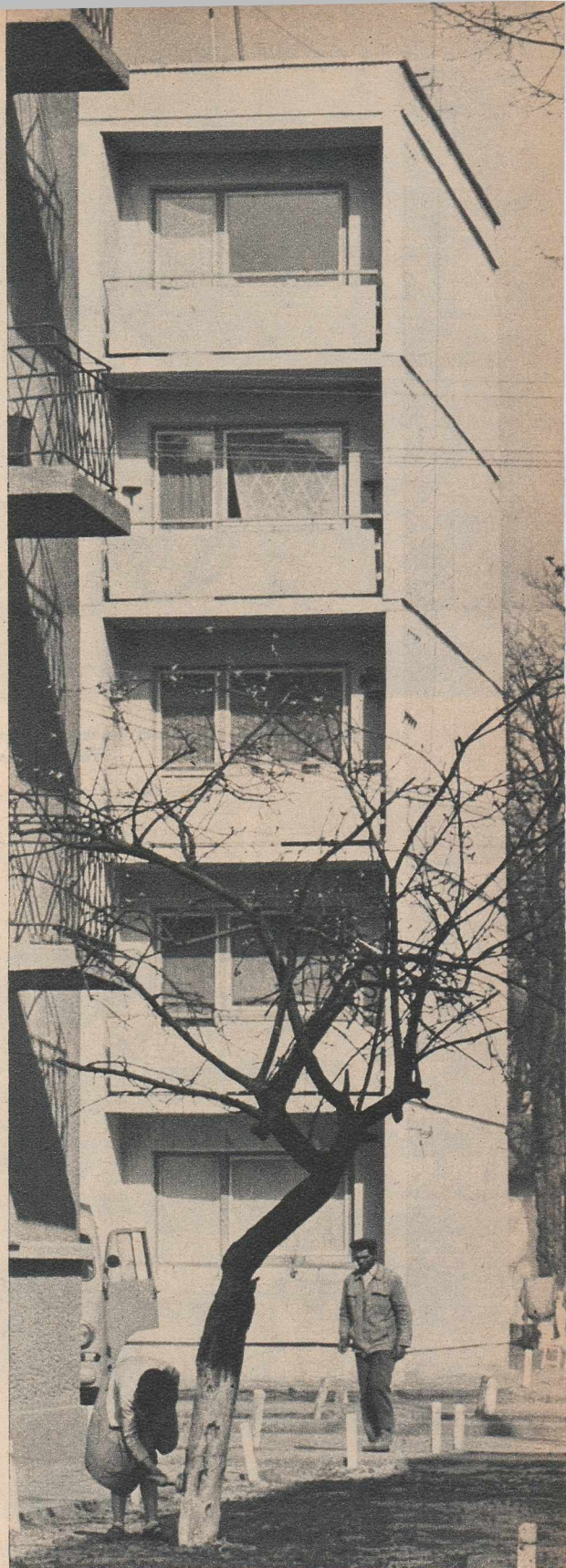
Cele din 1938 sînt, în schimb, de mare preț. Ele consemnează, în stilul „colorat” al cronicarilor burghezi: 2.344 case, dintre care numai 5 acoperite cu țiglă, 7 străzi pavate parțial și 113 înecate de noroi, 50 la sută dintre copiii bolnavi de limfatism și maladii cronice, un onsum zilnic mediu de 2 grame zahăr și 20 grame carne pe cap de locuitor și o medie generală a vieții de 46 de ani.

Cum arăta Romanul în acel an? O stradă principală, mărginită de case mohorîte-dăpostind la parter prăvăliile obscure ale enunțărilor negustorași—piața, unicul ci-

nematograf, cîteva case retrase aparținînd bogătașilor, iar în rest, la fel ca la țară, căsuțe scunde cu prispe de lut.

„Strada principală” a rămas pînă astăzi. Blocurile marelui cartier muncitoresc ridicate în ultima vreme, precum și noul centru modern au făcut-o însă să cadă treptat spre marginea orașului. În zorii zilei, atunci cînd vizitatorul o găsește pustie de la un capăt la altul (și dacă izbuteste totodată să facă abstracție de clădirile noi ridicate și aici, de cele două restaurante moderne și de vitrinele largi ale magazinelor), ea mai poate aduce pentru scurt timp o palidă imagine a Romanului apus.

Dar pînza subțire a fanteziei se destramă brusc. O zarvă tinerească inundă în cîteva clipe orașul. Au răsărit ca din pămînt sute, poate chiar mii de cetățeni. Un șuvoi compact de oameni se revarsă acum peste întreaga suprafață a străzii. Și strada devine dintr-o dată mică, ridicol de mică, și casele pitice, firave ca într-o iluzie optică. Avem în față matca îngustă a unui rîu, care primește pe neașteptate năvala unui torent de munte. Majoritatea sînt tineri. Imbrăcați cu grijă și gust, ca într-o promenadă duminicală.

Cu toate acestea, întreaga mulțime prezentă la ora aceasta matinală nu reprezintă decît o foarte mică parte din numărul total al celor care lucrează și locuiesc în Roman, peste 30.000 de cetățeni, din care o bună parte statorniciți în oraș abia în ultimul deceniu. Majoritatea lor locuiește în blocurile cartierelor muncitorești și în clădirile din jurul noului centru. În fiecare dimineață străbat vechea stradă principală a orașului, zorind spre unitățile industriale în care lucrează: Fabrica de țevi, Întreprinderea mecanică Roman, complexul „Proletarul”, Fabrica de mobilă, Întreprinderea de prefabricate, Fabrica de cărămizi, Atelierele electrice și Fabrica de unt. Toate ridicate și utilizate în ultimii 10-12 ani.

De fapt, orașul cunoaște aproape aceeași animație pînă tîrziu spre miezul nopții. Au

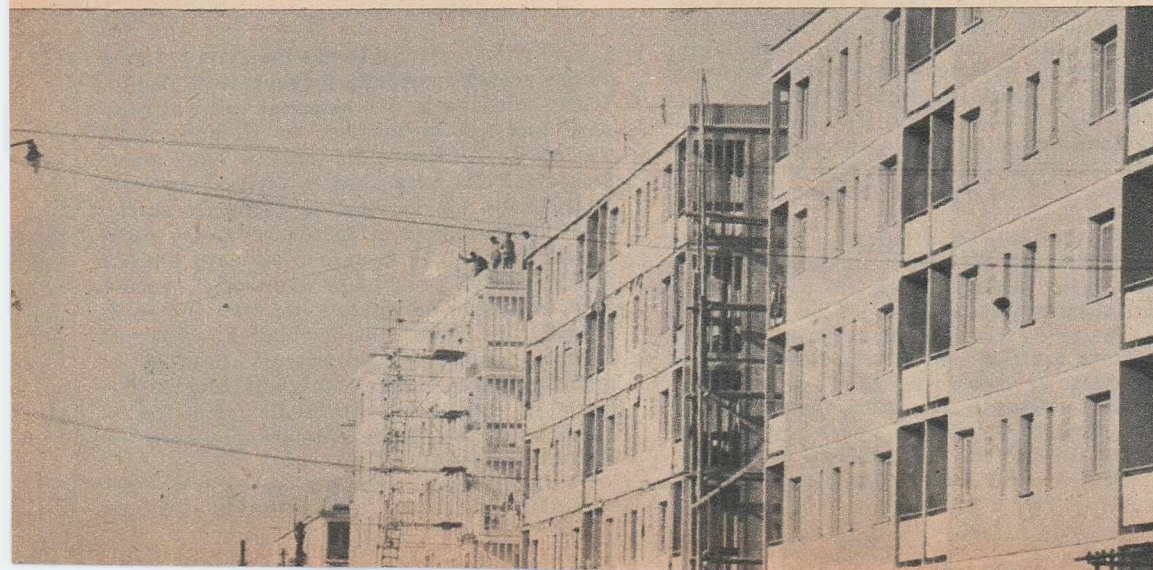

Laminarea țevilor mari s-a născut în țara noastră o dată cu intrarea în funcțiune a Fabricii de țevi din Roman.

Un colț al noului magazin cu autoservire, înființat de curând într-una din clădirile cartierului muncitoresc.

Pentru salariații tinerelor unități industriale ridicate în Roman, constructorii de locuințe au înălțat multe blocuri moderne, însumând un total de 2.000 apartamente.

murit pentru totdeauna monotonia și plictisul provincial, au dispărut, strivite, clevețirile, prejudecățile, tradițiile mușcăte; s-au volatilizat fără urmă indeletnicirile demodate și figurile „pitorești” ale târgului.

— Pe unde se mai află Tănase păsărarul, cel care vindea pe strada principală umerășe și păsări cîntătoare?

Dar nici tutungiul din colț, în trecut ochii și urechile orașului, nu mai știe precis:

— Lucra într-o vreme la „Prefabricate”.

— Dar Ioan Tența, covrigarul?

— La „Laminorul”, mi se pare...

Și numai curiozitatea și răbdarea reporterului îl descoperă pe acesta din urmă lucrînd în secția laminor a Fabricii de țevi. S-a calificat, a ajuns fruntaș în muncă și de curînd tovarășii lui l-au primit în rîndurile partidului. Ioan Tența zîmbește și spune: „Am ajuns printr-o întîmplare laminorist”.

Și tot printr-o „întîmplare” a devenit laminorist și Gheorghe Tudor, care, sosînd să lucreze cu brațele pe șantierul fabricii, a fost îndemnat de către conducerea întreprinderii să urmeze școala de calificare. În prezent muncește ca lăcătuș de întreținere în secția laminoare.

Și tot „întîmplare” pentru: Gheorghe Goldan, Teodor Mihăiescu, Milu Capșa, care au urmat diferite școli de calificare. Primii doi pentru a deveni metalurgiști, ultimul, cu dorința de a ajunge strungar.

Și dacă ar fi să dăm înapoi filmul evenimentelor, am întîlni în destinul fiecăruia din cei peste 2.000 de muncitori ai fabricii aceeași „întîmplare” fericită.

Nu e de mirare: tehnologia laminoarelor de țevi mari s-a născut în țara noastră pe un teren aproape virgin. La fel ca în atîtea alte ramuri industriale create în anii regimului nostru, muncitorii și tehnicienii Fabricii de țevi din Roman au învățat o meserie nouă; i-au descifrat tainele pas cu pas prin intermediul nucleului de ingineri, maștri și muncitori întorși de la specializarea făcută într-o fabrică cu același profil din U.R.S.S. Tinerii ingineri, de pildă, au început deslușirea procesului de fabricație cu ajutorul inginerului Vasile Savu; maștrii Gheorghe Goldan și Petrică Neteș, datorită maistrului Gheorghe Apostoae; iar muncitorii Teodor Calcan și Gheorghe Zaharia au învățat meserie de la alt specialist care a studiat în U.R.S.S., muncitorul Mihai Burlacu.

Nici unul nu s-a gîndit cu ani în urmă că va ajunge laminorist. Pentru toți, aceeași „întîmplare” fericită.

De fapt n-a fost la mijloc nici o întîmplare. Planul de dezvoltare armonioasă a tuturor regiunilor țării a fost elaborat de partidul și guvernul nostru, printre altele, și pentru a se produce în regiunile înapoiate ale țării asemenea „întîmplări”, de loc întîmplătoare.

Azi, după patru ani de zile, e imposibil să mai deosebești în colectivul încheat al întreprinderii vechiul grup al inițiaților de cel al începătorilor. Profesorii și elevii se întrec azi în rezolvarea unor probleme de înaltă tehnicitate, care au depășit de mult faza începutului. Cei care se străduiau în 1958 să descifreze manevrarea uriașelor agregate le obligă azi să producă mai mult, studiînd și aplicînd cele mai noi metode tehnico-organizatorice: folosirea concomitentă a celor două cuptoare rotative pentru încălzirea țaglei, aprovizionarea ritmică cu material a perforatorului I, respectarea disciplinei tehnologice de-a lungul întregului proces de laminare. Pentru ca spre sfîrșitul lunii martie colectivul fabricii să poată din nou anunța realizarea unui coeficient mărit de utilizare a agregatelor, o sporire a productivității muncii orare cu trei tone. Și totodată realizarea cu zece zile înainte de termen a planului trimestrial.

Iar „elevii” — mulți dintre ei — și-au întrecut de mult profesorii.

Comuniștii Milu Capșa și Teodor Mihăiescu, două cunoștințe făcute cu șapte... alinate mai sus, au devenit fruntași și tot în acest răstimp și-au terminat la seral liceul (ale cărui cursuri sînt urmate în prezent de peste 400 de tineri de la Fabrica de țevi). Primul a fost trimis la școala de

maistri de la Galați, iar Teodor Mihăiescu, împreună cu alți 25 de colegi, la Institutul politehnic din București.

Gheorghe Goldan a ajuns șeful „Brigăzii roșii”, pe care a menținut-o pe locul întâi o dată vremea. De curând el a preluat conducerea unui nou colectiv, devenind șeful și profesorul celor 110 membri ai brigăzii „Steaua roșie”. Ce e drept, noii săi elevi și cunoșteau bine meseria, dar se pare nu chiar atât de bine pentru a deveni la rîndul lor fruntași. „Ne angajăm să-i întrecem chiar și pe cei din «Brigada păcii» și să economisim pînă la finele lui '62 din material economisit 300 tone țevă”. Bineînțeles, acum acei mai pricepuți se vor ocupa de acum înainte cu mai multă răbdare de cei rămași în urmă. Și mai ales dacă, prin reorganizarea brigăzii, un tînăr codaș ca Demostene Chirilă nu se va simți jignit dacă de-acum înainte va trebui să dea ascultare colegului său mai priceput Gheorghe Bîrsan.

...Toate acestea însă cu luni în urmă. Încă astăzi „elevul” Chirilă a ajuns tot atât de fruntaș ca și „profesorul” Bîrsan. Iar brigada „Steaua roșie”, prima în întrecerile între secții.

În fabrică... Iar pe stradă e greu de deosebit româncașul de baștină de noii cetățeni ai orașului. Fiindcă aceștia din urmă se simt tot atât de romașcani ca și primii. Orașul acesta, care a fost martorul celor mai însemnate evenimente din viața lor, a renăscut la rîndul său sub ochii lor și datorită lor.

Orașul a fost înzestrat într-un răstimp de numai patru ani cu mii de construcții edilitare moderne (cartiere întregi de locuințe, cinematografe, restaurante, magazine spațioase), iar în concursul și grija gospodărescă a cetățenilor

Teodor Calcan, alt muncitor fruntaș al secției laminor, lucrează cu pricepere la perforatorul I.

șenilor au fost construite un ștrand al tineretului (trei bazine, un restaurant), un stadion cu 10.000 de locuri, au fost plantate peste 10 milioane fire de ulm și carpen pentru gardurile vii din localitate, iar în clipa de față se află în curs de construcție un parc de agrement.

★

Numai strungarul Ion Todea e cătrănit foc. N-a găsit bilet la spectacolul „Băieții veseli” al Teatrului „C. Nottara”, sosit în turneu la Roman.

Patru membri ai brigăzii „Steaua roșie” cercetind rezultatele întrecerilor din cadrul secției laminor. Ei au putut anunța tovarășilor lor o veste îmbucurătoare: brigada „Steaua roșie” s-a clasat și la finele primului trimestru al anului 1962 pe locul I.

— De câte ori sosește în localitate un ansamblu artistic, e omor la bilete!

De fapt spectacolele de teatru nu sînt de loc rare: cel puțin de două ori pe săptămână clădirea rezervată reprezentațiilor artistice găzduiește formații teatrale sosite în turneu. Dar o dată cu optimismul și voioșia lor, noii cetățeni ai țîrgului au dovedit și un apetit nesățios pentru reprezentațiile artistice.

Lui Todea îi trece însă supărarea cînd dă cu ochii de fosta „stradă principală”.

— Tare e mică și caraghioasă, nu?

Cu toate că și la ora aceasta înaintată e plină de forfota veselă a mulțimii. Mii de cetățeni o inundă de la un capăt la altul.

Oamenii aceștia care au dat viață marilor unități industriale create, datorită cărora localitatea și-a schimbat veșmintul edilitar, au dăruit o nouă tinerețe orașului, molipsindu-l cu veselia și entuziasmul lor creator.

Mina innoitoare a constructorilor a schimbat în bună măsură și înfățișarea fostei „străzi principale”. Cu toate acestea, în recentul plan de sistematizare a orașului ea este notată cu semnul grafic convențional al străzilor mici. O simplă arteră secundară a Romanului.

Liviu MAIOR
Fotografii de Elena GHERA

Lumina

de Erskine CALDWELL

De curînd, cunoscutul scriitor american Erskine Caldwell a publicat volumul „CÎND TE GÎNDEȘTI LA MINE”. Schița de față reia o temă familiară scriitorului, conflictul dintre speranță și cruzimea unei realități ostile, apăsătoare.

În cînd ca să asculte și să privească afară pe fereastră.

În zadar încercaseră vecinii în ultimii nouă ani să-i explice doamnei Wilkins, cu multe precauțiuni, că Charlie Wilkins nu se va mai întoarce niciodată. Ea era încredințată că mai curînd sau mai tîrziu, acesta tot va veni acasă.

— S-a prăpădit băiatul, doamnă Wilkins — îi spusese din nou, acum două săptămîni, un vecin.

Așa cum făcea întotdeauna, doamna Wilkins clătină din cap. Nu putea să creadă ceea ce încercau să-i explice vecinii.

★

Acum unsprezece ani Charlie Wilkins plecase la Acron unde își găsise de lucru la fabrica de cauciuc. Nici nu trecuseră doi ani cînd șeful poliției din orașul promise o înștiințare din Acron în care se arăta că Charlie Wilkins căzuse într-un bac plin de acid. Deoarece nu mai rămăsese nimic din el care să poată fi expedit maică-si, ea nu crezu că murise.

— Charlie avea douăzeci de ani cînd a plecat de acasă — spunea ea la toată lumea — și dacă s-ar întoarce în seara asta, ar fi de treizeci și unu de ani. Acum trebuie să arate ca un bărbat zdravăn și puternic, cu părul des și negru și ochii albaștri, ca ai lui taică-su. Cînd a plecat de acasă, Charlie încă nu era bărbat în toată firea, dar cînd se va întoarce, va fi la fel de zdravăn și de puternic ca și taică-su la anii lui. Cînd o să vină am să-l recunosc pe Charlie, chiar dacă s-o fi schimbat. Dar se poate schimba el într-atîta încît să nu-l recunosc?

Ședea într-un fotoliu lângă fereastră, cu mîinile pe genunchi. Din cînd în cînd pleoapele i se închideau timp de cîteva clipe, pentru

ca apoi să tresară și să privească din nou în noapte.

— Nu uită el, copilul meu, să vină — își vorbea ea — nu cred o iotă din ce-mi spun ei, oricine ar fi; nu-i cred pentru că Charlie a făgăduit să mă viziteze imediat ce-i va îngădui slujba, iar Charlie n-a mințit niciodată, nici cînd era mititel de-o șchioapă, de fugărea vrăbiile prin curte; de fiecare dată cînd îl întrebam dacă n-a făcut vreo năzbitie, îmi spunea adevărul, privindu-mă drept în ochi. Charlie a fost totdeauna un băiețel cuminte și cinstit.

Pendula de pe cămin bătu zece. Doamna Wilkins îi aruncă o privire, dar rămase pe loc. Încă nu era tîrziu. Obişnuia să se culce abia pe la unsprezece; alteori aștepta și pînă după miezul nopții.

Dinspre șosea se auzi un automobil. Doamna Wilkins se îndreptă în fotoliu, ascultînd încordată mașina care se apropia. Aceasta ajunsese în dreptul casei și, fără să oprească, trecu mai departe.

— Odată și odată, tot o să se întoarcă Charlie — spuse doamna Wilkins. Ori cu mașina, ori pe jos. Nu înțeleg de ce stăruiesc cu toții să mă convingă că n-o să mai vină.

Deodată se ridică și își încleștă mîinile pe brațele fotoliului. I se păruse că aude ceva. Ceva care se mîna cu scrișitul fotoliului. Dar se auzea de afară. Așa scriștia numai porțița din curte.

Pînă să înțeleagă ce se petrece, se auzi o bătaie în ușă. Doamna Wilkins își strînse puternic pumnii. Niciodată nu venise cineva atît de tîrziu la ea. Nu știa ce să facă. În timp ce aștepta tremurînd din tot corpul, bătaia se repetă. De astă dată tresări tulburată.

— E Charlie!

Era tot ce putea spune. Alergă în odaia cu vechituri. Acolo, într-o cutie de carton, zăcea rochia ei de sărbătoare. Ochii i se umplură de lacrimi care o orbeau și pe care încerca în zadar să le rețină. Ieși din cameră și începu să-și scoată rochia de casă.

În clipa aceea se auzi din nou bătaia din ușă. Își dădu seama că bătaia asta era aievea. O auzise de trei ori. Nu putea fi confundată cu nimic altceva. În cele din urmă se schimbă, își scoase pantofii de casă și încălță un singur pantof din perechea de duminică, deoarece în grabă îl pierduse pe celălalt și nu mai avusese timp să-l caute.

— Vin, vin, vin! — strigă ea, prinzîndu-și cu o mîină părul în ace, iar cu cealaltă netezindu-și rochia. Charlie, imediat! Vin, Charlie, băiețelule...

Nu reușise să-și găsească celălalt pantof și se tot învîrtea prin odaie.

— O, Charlie, te-ai întors, nu-i așa?

În sfîrșit își găsi pantoful. Apoi luă lampa și se repezi spre ușă.

— Charlie! Charlie, copilul meu! Știam că ai să vii! Dintotdeauna am știut asta.

Cînd ajunsese la ușă nu putu răsuci cheia în broască. Mîinile îi tremurau îngrozitor. Puse lampa pe dușumea și încercă să deschidă cu amîndouă mîinile.

— Mai ești aici, Charlie? — îl strigă ea.

— Aici, ma!

— O, Charlie, băiatule, ce bucurie mi-ai făcut!

— De ce nu deschizi ușa, ma? De ce nu mă lași înăuntru?

— O, băiatul meu, băiatul meu! — exclamă ea. În cele din urmă dovedi să întoarcă cheia în broască și să deschidă ușa.

— Unde ești, Charlie? Bătrînica stătea în pra-

În amurgul timpuriu, banda de școlari se strecura alene de-a lungul șoselei. Timpul era destul de călduț în toamna asta tîrzie, așa că băieții porniseră în haină-nalnic prin orașel, cu capetele descoperite, ocolindu-l pe polițist la o distanță respectabilă. Lîngă locuința doamnei Wilkins se opriră și începură să arunce cu pietre în căsuța mică și coșcovită.

Doamna Wilkins, o bătrînă mărunțică, se apropie de ușă și rămase locului cătînd cu atenție în întuneric. Copiii așteptară puțin, apoi unul din ei strigă cu o voce răgușită și cît putu de tare numele lui Charlie.

Doamna Wilkins fugi în cameră, luă lampa de gaz pe care o ținea totdeauna aprinsă lîngă fereastră și ieși în curticica din fața casei. Porni să-l caute pe Charlie, în timp ce copiii o priveau din drum cu ochii holbați. Ținea lampa sus, deasupra capului. După ce dădu ocol clădirii, doamna

Wilkins se opri. Ascultă. Apoi își chemă de cîteva ori băiatul:

— Charlie! O, Charlie! Charlie, copilul meu, unde ești?

Din senin se stîrni o învolburare care străbătu curtea. Lampa începu să fileze, iar deasupra sticlei se iscă un vârtej de fum. Copiii plecaseră mai departe pe drum; nu se mai auzeau și nici nu se mai zăreau. Brațul doamnei Wilkins fu cuprins de un tremur. Se clătină; nu uită să-și arunce privirea spre lampa pe care o ținea sus, deasupra capului. Tocmai la timp ca să îndrepte cu mîna liberă sticla ce sta să cadă.

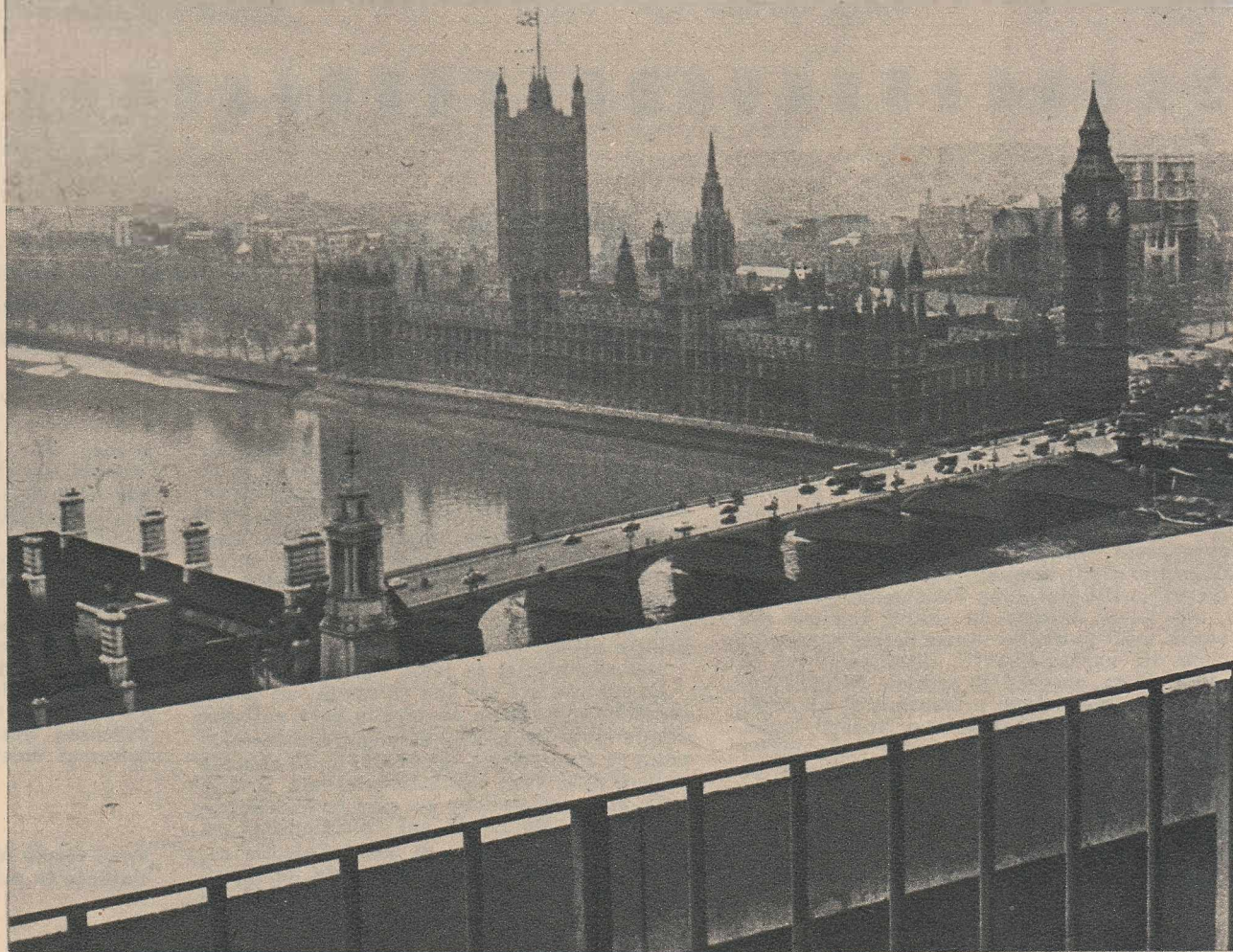
Iscodi cu atenție curtea din dosul casei, apoi se întoarse și vreme de o jumătate de ceas rătăci pe cîmp. Se înapoie în casă și puse lampa pe masa de lîngă fereastră.

Șterse sticla care se afumase și se așeză într-un fotoliu de lemn, acoperindu-și umerii cu un șal de lînă.

Începu să vorbească singură, oprindu-se din cînd

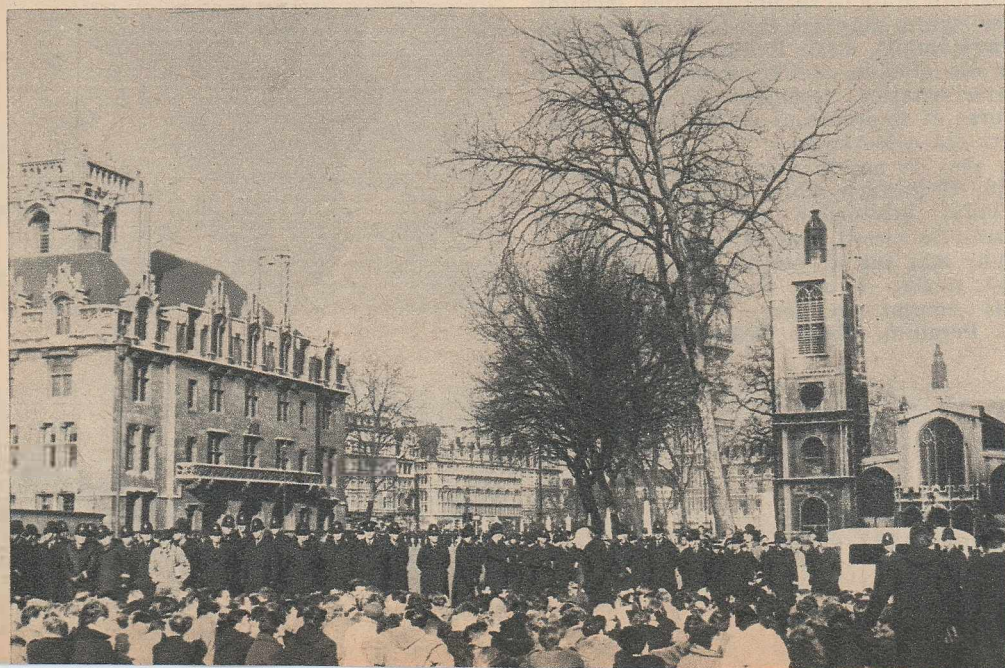
Peisaj vechi și nou în Anglia

Însemnări de
călătorie
de acad. prof. Al. GRAUR

Și aceasta-l Londra: demonstrații s-au așezat pe caldarâm în fața clădirii Parlamentului, în semn de protest față de hotărârea americano-engleză cu privire la reluarea experiențelor nucleare în atmosferă. ↓

↑ Londra. Tamisa, Parlamentul și celebrul turn Big-Ben.

Stiu din experiență că pentru a putea vorbi despre o țară străină nu este de ajuns să o vizitezi o singură dată: risți să iei drept permanent ceea ce este un simplu accident și viceversa; nu poți să-ți dai seama dacă un fenomen este în dezvoltare sau în regres; în sfârșit, se înțelege că un spor de impresii nu poate decât să contribuie la o mai completă și mai corectă prezentare a locurilor și oamenilor.

În februarie și martie am fost, pentru a treia oară în decursul ultimilor șase ani, în Anglia, și s-ar părea astfel că sînt suficient înarmat pentru a putea vorbi cititorilor români despre englezi și țara lor. Aceasta cu atât mai mult cu cît delegația noastră — compusă din acad. Andrei Oțetea, prof. Remus Răduleț, prof. Gh. Mihoc și scriitorul acestor rînduri — a avut prilejul să vadă tot ce o interesa, în capitala britanică și în provincie, și să ia contact cu toate personalitățile din domeniul științelor reprezentate de noi. British Council, instituția care se ocupă cu

schimburile culturale cu străinătatea, a știut să facă șederea noastră în Anglia plăcută și folositoare.

Dar, fiindcă vorbeam de capacitatea de a distinge ceea ce stă pe loc, de ceea ce se transformă, îmi puneam întrebarea, la plecarea mea din București: ce să fie nou într-o țară cu o tradiție îndelungată, într-o țară unde totul datează de multă vreme și e dominat de atmosfera trecutului? În 1956, președintele Societății Asiatice îmi spunea numai pe jumătate în glumă: societatea noastră nu este respectabilă, căci nu datează decât de o sută de ani. Mi-am dat repede seama de înțelesul cuvintelor lui, când am constatat că la tot pasul te izbești de reminiscențe și chiar de instituții mult mai vechi. Mergând pe șoseaua către Windsor, îți iese înainte un local cu firma „La Magna Charta”: aici, la Staines, s-a semnat în 1215 celebra Magna Charta Libertatum, care limita drepturile regelui. În drum spre Brighton, dai de un indicator care arată direcția spre Battle (cuvântul *battle* înseamnă „bătălie”): aici a avut loc, în 1066, lupta de la Hastings, unde saxonii au fost înfrinți de către normanzi. În orașele universitare, colegiile care datează din secolul al XV-lea sunt lucruri banale. Examinând un plan al Londrei de acum o sută de ani, am constatat că ar putea ușor servi și astăzi pentru orientarea unui pieton.

Această îmbinare intimă a prezentului cu trecutul se face simțită peste tot. În facultăți, atât studenții cât și profesorii sînt îmbrăcați permanent în robă. La Cambridge, colegul care m-a primit și m-a însoțit prin oraș mi-a cerut să-l scuz un moment înainte de a intra în sala unde urma să fie prezentată o comunicare a mea: s-a dus să-și pună roba, pentru a fi la fel cu toți ceilalți ascultători.

Și totuși am putut să mă conving repede, încă de la prima vizită, că englezii nu sînt, așa cum ni-i figurăm adesea, solemn și glaciali. Am asistat la o ședință festivă la Royal Society (principala academie din Marea Britanie) și m-am îmbrăcat în negru, ca să constat apoi că eram unicul în această ținută: pînă și președintele era îmbrăcat în gri. La un spectacol de operă la Covent Garden, unde am ascultat *Un ballo in maschera* (cîntat în italiană, de cîntăreți englezi), publicul era îmbrăcat în haine de oraș. „De mult s-a renunțat la îmbrăcămintea de gală”, îmi explică Mr. Kenneth Johnstone, director general adjunct al lui British Council, care, împreună cu soția sa, mi-au făcut cinstea de a mă invita în acea seară. În general, trebuie să o spun, lumea pe care am întîlnit-o, în toate ocaziile, este îmbrăcată decent, ținuta excentrică fiind un fenomen cu totul izolat.

Vizitînd Camera Comunelor, mi-am dat seama că sala de ședințe este prea strîmtă ca să poată cuprinde pe toți membrii ei. Însoțitoarea mea îmi explică: mulți deputați, care nu găsesc loc pe rîndurile de scaune, se așază pe treptele pe care se coboară spre centru, între rîndurile de scaune. Lipsa de rigiditate îmi apare clar de cite ori aud un englez vorbind în public: oricare ar fi subiectul, vorbitorul se consideră obligat să introducă năcar un pasaj cu care să înveselească pe ascultători.

În această situație mi se pare de înțeles curiozitatea cu care am descins pentru a treia oară pe aeroportul londonez: voi găsi oare lucruri noi față de vizitele trecute? Această curiozitate mi-a fost imediat satisfăcută. Chiar de la primul kilometru efectuat cu mașina, constat că orașul este mai luminat decât ultima dată, și această impresie se confirmă în continuare. Dificultățile de circulație au crescut mult și ca urmare s-a extins și se extinde în fiecare zi sistemul străzilor cu sens unic, spre neplăcerea șoferilor provinciali sau străini, care se descurcă mai greu.

Am găsit o schimbare substanțială și în ce privește construcțiile. Clădirile londoneze erau construite toate cam în același stil, în oarecare măsură arhaic, și nu mai înalte de șase sau șapte etaje (multe însă mai mici). Am găsit acum numeroși „zgirie-nori”, în construcție sau chiar termi-

nați, — mase simetrice de metal și sticlă — de care trebuie de altfel să spun că londonezii nu sînt de loc încîntați, deși recunosc fără rezervă că sînt impuși de necesitățile vieții moderne. Desigur, lipsa de spațiu locativ nu este supărarea lor cea mai mare, ci chiriile exorbitante, care de altfel se măresc mereu, ajungînd de multe ori pînă la o treime din salariu. Un profesor pe care l-am vizitat în camera lui de colegiu mi-a arătat că își ține acolo biblioteca sa personală, deoarece nu-și poate permite să-și încarce, cu prețul unei camere în plus, chiria pe care o plătește acasă.

Un element nou este și dezvoltarea largă a televiziunii: pe orice acoperiș, la Londra sau în provincie, se zbirlește o pădure de antene. Rezultatul este că sălile de spectacole nu se mai pot umple. Soluția pare că s-a găsit: la televiziune se dau numai fragmente din piese, ceea ce îndeamnă pe abonați să se ducă să vadă și restul în sălile de spectacole.

Dar aceste schimbări sînt nimic pe lîngă una care se pregătește: trecerea la sistemul zecimal. În Anglia se cîntărește cu livra (*pound*), care are 454 de grame, se măsoară cu *yardul*, care are 91 de centimetri, și se plătește cu *lire*, care se împart în 20 de *șilingi*, iar *șilingul* în 12 *pence*. E ușor de închipuit ce dificultăți ridică în fața unui elev cea mai simplă problemă de aritmetică. Tradiția a reținut totuși neștirbit acest sistem. Încadrarea în piața comună va obliga acum Marea Britanie să introducă sistemul zecimal și de pe acum se studiază reforma unităților de măsură. Publicul englez socotește acest lucru ca o adevărată revoluție. Într-un punct schimbarea este deja în curs: temperatura nu se mai anunță numai în grade Fahrenheit (unde apa îngheață la 32 de grade și fierbe la 212), ci și în grade Celsius.

Iată și o schimbare de mai mică anvergură, dar totuși, după cît mi se pare, interesantă. Plecînd cu trenul din Oxford, am sperat că am să reușesc să mă descurc la gara Paddington pentru a găsi peronul necesar. Care nu mi-a fost mirarea cînd am văzut că șoferul mă duce cu mașina în interiorul gării, chiar pe peron, alături de vagonul în care trebuia să mă urc. Pe timp de ploaie, cred că această rînduială trebuie să fie deosebit de gustată.

Și fiindcă am vorbit de tren, nu mă pot împiedica de a relata o mică întîmplare. Pentru Oxford am avut bilet de dus și întors. Ajuns acolo, mi s-a reținut din eroare tichetul de întoarcere și mi s-a lăsat cel de ducere. A doua zi, pornind înapoi la Londra, am fost îndrumat spre altă poartă și am dat de alt funcționar, care vîzîndu-mi tichetul, mi-a atras atenția că nu e cel bun, apoi m-a lăsat să trec. După un minut, am revenit ca să întreb dacă nu voi avea neplăceri în tren sau la sosire. „Nu, mi-a răspuns funcționarul, pentru că v-am înlocuit biletul greșit cu cel bun, care mi-a fost trimis de la poarta pe care ați ieșit”.

Totuși trenurile au dificultăți, din cauza concurenței pe care le-o face aviația. Societatea de aviație British European Airways a obținut aprobarea de a reduce tarifele la unele curse. Imediat s-a produs protestul căilor ferate: trenurile vor avea pierderi, care vor trebui acoperite de contribuabili.

Iată în sfîrșit două întîmplări care nu reprezintă inovații în felul general de comportare al englezilor, dar care sînt totuși exemple concludente pentru mentalitatea actuală a publicului. Cam în același timp zările au expus ambele știri. Prima știre. Niște vînători urmăreau cu cliinii o vulpe (englezul s-ar considera dezonorat dacă ar împușca vulpea: un gentleman trebuie să o prindă). Animalul a ajuns la vizuina sa și s-a ascuns acolo, de aceea vînătorii au început să sape ca s-o scoată. Imediat a apărut o femeie din localitate, care s-a așezat în groapa începută și, în numele societății pentru combaterea cruzimii, a oprit pe vînători de a mai săpa. Astfel în Anglia este garantată libertatea vulpii de a minca găini.

A doua știre. Un număr mare de englezi s-au instalat în fața bazei militare americane

de la Wethersfield, protestînd împotriva pregătirilor pentru un război atomic. Șase dintre ei au fost dați în judecată și condamnați la ani de închisoare. Și totuși mișcarea împotriva armelor nucleare se dezvoltă rapid, cum mi-au dovedit între altele numeroasele inscripții de pe ziduri.

O ultimă schimbare despre care vreau să vorbesc este creșterea simțitoare a interesului lingviștilor englezi față de limba romînă. Atît în marea bibliotecă de la British Museum, cît și în cea a Școlii de limbi slave și europene, am putut constata buna aprovizionare cu cărți romînești: ultimul număr de revistă, ultimele ediții ale ziarelor noastre sînt la îndemîna celor interesați. Și interesați există. Am discutat cu mai mulți tineri, care pregătesc lucrări privitoare la limba romînă. La aceasta a contribuit în mare măsură înființarea cursurilor de vară de la Sinaia, considerate pe drept cuvînt ca binevenite: cei care au participat la edițiile trecute continuă să se preocupe de a-și îmbogăți cunoștințele de romînă, iar cei care încă nu au participat așteaptă cu nerăbdare ocazia de a o face. Atmosfera de colaborare prietenească stabilită în sălile de lucru de la Pelîșor se păstrează în continuare, spre marele folos al muncii științifice pe plan internațional.

Un element nou în tradiționalista capitală britanică: o terasă de răcoritoare instalată pe peronul unei gări.

① Londonezul și aproape nelipsita umbrelă.

② Omul sandviș — omul care parcurge străzile orașului între două panouri de reclamă, ca o felie de salam între două bucăți de piine..

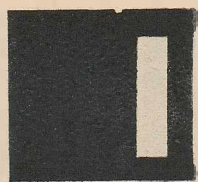

„NACHT UND NEBEL” — NOAPTE ȘI CEAȚĂ; AȘA ȘI-A INTITULAT HITLER ORDINUL DAT GESTAPOULUI ȘI UNITĂȚILOR WEHRMACHTULUI CU PRIVIRE LA FELUL ÎN CARE TREBUIAU SĂ ACȚIONEZE INVADATORII PENTRU A INSTAURA, ÎN TOATE ȚĂRILE COTROPITE ALE EUROPEI, „NOUA ORDINE”. „NACHT UND NEBEL”: SIMBOLICĂ DENUMIRE. PESTE CONTINENTUL EUROPEAN MARTIRIZAT S-A COBORÎT NOAPTEA CEA MAI NEAGRĂ; CEAȚA CEA MAI DEASĂ. ASASINATUL ÎN MASĂ, TEROAREA, BESTIALITATEA — AU REPREZENTAT CÎTEVA DINTRE ATRIBUȚIILE LUI „NACHT UND NEBEL”. ALE UNEI „NOPTI” ȘI ALE UNEI „CEȚE” CARE NU ERAU DECÎT O FORMĂ A ACELUIAȘI DUȘMAN INVETERAT AL POPOARELOR: MILITARISMUL GERMAN.

”NACHT und

MILITARISMUL GERMAN

pagini din istoria
celui mai nedorit
oaspete al istoriei

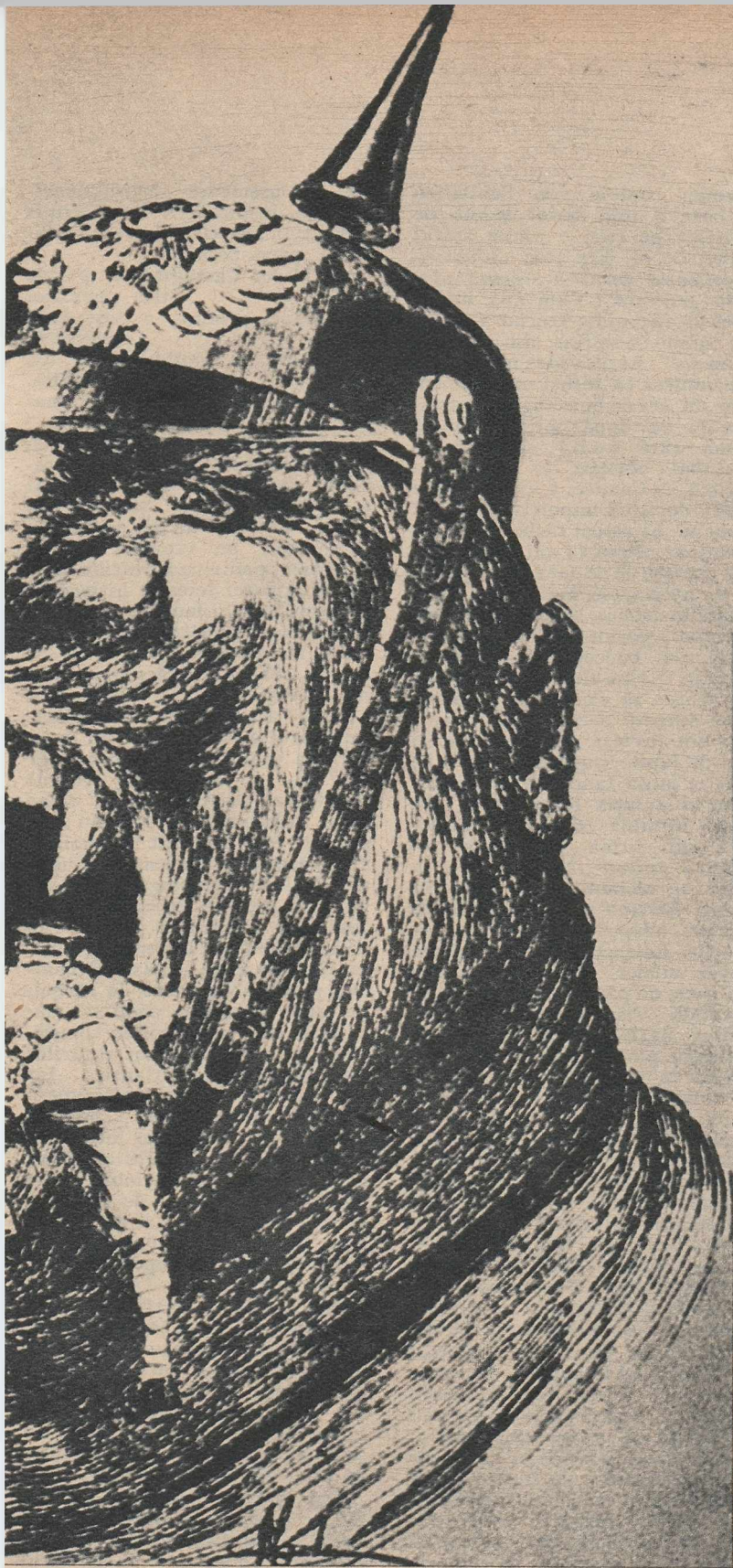

maginea a devenit „clasică”: rînduri nesfîrșite, aliniate perfect; căștile de oțel bine fixate pe cap; privirea fixă; pasul de gîscă; marșurile intonate răcnit, din fundul pieptului. Toate acestea, luate separat, nu înseamnă nimic. Luate împreună și asociate altei imagini, a invaziilor, a singelui, a prăpădului dezolant — înseamnă militarismul german. Militarismul care a răvășit Europa de mai multe ori; și nu numai Europa. Dar și militarismul care — în ultimul secol — ajuns la formele lui cele mai perfecționate și cele mai crude, a terminat războaiele pe care le-a declanșat (și care s-au soldat, de fiecare dată, cu distrugeri și jertfe tot mai mari pentru poporul german însuși) într-un mod plin de semnificație: prin propria lui înfrîngere.

Militarismul german are un alaltăieri: agresivitatea prusacă; un ieri: pîrjolul hitlerist; un azi: aventurismul Bonnului. Un mîine? Evoluția raportului de forțe în lume, schimbarea lui categorică în favoarea forțelor socialismului și păcii, fixează militarismului un destin implacabil: înlăturarea definitivă din istorie. În vremea noastră, de partea vieții, a rațiunii, a conservării bunurilor materiale și morale ale civilizației se află puterea invincibilă a lagărului socialist, polarizînd în jurul ideii coexistenței pașnice tot ce are umanitatea sănătos și lucid, îmbărbătînd la luptă popoarele întregii lumi. Existența acestei imense și fără precedent forțe a păcii nu lasă nici un dubiu cu privire la felul în care ar sfîrși eventualii agresori dacă ar îndrăzni să provoace încă un război. Dar în pofida logicii celei mai elementare, militarismul vest-

german, refăcut și stimulat de marile puteri imperialiste, nu ezită să-și continue politica revanșardă. Pericolul există și de el trebuie ținut seamă. „A minimaliza primejdia pe care o reprezintă imperialismul agresiv vest-german pentru pace în Europa, așa cum încearcă să facă unii oameni politici din Occident, ar însemna a desconsidera învătămintele istoriei și interesele vitale ale popoarelor, care în decursul unei singure generații au îndurat de două ori grele suferințe din vina militarismului german” — arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. De strajă cauzei păcii și coexistenței pașnice, popoarele, unindu-și forțele, sînt în măsură să-i facă inofensivi pe amatorii de aventuri războinice. Masele largi de pretutindeni își manifestă adeziunea lor la poziția constructivă a lagărului socialist, statornic militant pentru o rezolvare paș-

cel Mare în cel de-al IX-lea secol al erei noastre, la marginea imperiului său. Timp de sute de ani, diferite familii nobile au exercitat — îndeletnicindu-se îndeosebi cu acțiuni de pradă în teritoriile slave alăturate — funcția de guvernator imperial al mărcii grănicerești. În cel de-al XV-lea secol, în fruntea ei ajunge casa de Hohenzollern. Și dacă cel dintâi membru al acestei familii, Frederic de Hohenzollern — menționat încă în secolul al XII-lea — nu era decât un umil nobil de țară, în schimb cel din urmă din ramura conducătoare din Prusia, Wilhelm al II-lea, ajunsese, până la alungarea sa în 1918, Kaiserul unui imperiu care dăduse deja de furcă de mai multe ori întregii

„aspirație”, ca și de „instinct”. Și pretextând „sufocarea” națiunii în limitele teritoriale existente, din cauza natalității în creștere, marele capital bancar și industrial, în fond ahtiat după piețe de desfacere, a început să clameze: „Drang!” „nach Westen!” (spre vest) „nach Süden!” (spre sud), „nach Osten!” (spre est). Amestec de fals științific și de mistică, teoria „Drang”-ului, ideologia „aspirațiilor” spre toate punctele cardinale, avea nevoie și de un instrument de aplicare: armata.

O seamă de calități indiscutabile ale poporului german — spiritul de organizare îndeosebi — au fost folosite de exponenții capitalismului german, aliați cu iuncherii, pentru punerea pe pi-

NEBEL

Europe. Încă de pe vremea lui Frederic al II-lea (secolul al XVIII-lea), Prusia desfășura atacuri împotriva Austriei „în numele unor drepturi de succesiune pe cât de vechi, pe atât de îndoielnice”, cum observă chiar istoriografia burgheză.

Dar este neîndoios că adevărata vreme a afirmării militarismului german apare o dată cu dezvoltarea capitalismului și cu nevoile lui de piețe, în secolul al XIX-lea.

Atunci devine foarte „la modă” teoria „Drang”-ului, repetată până la obsesie de toate organele de propagandă ale statului născut din coaliția iuncherilor proprietari de pământ, cu noii partași la conducere: marii industriași și bancheri. De fapt cuvântul german „Drang” e intraductibil: sfera lui implică ideea de „impuls”, de „necesitate imperioasă”, de

cioare a militarismului pe baza celor mai agresive tradiții ale feudalilor. Prin 1790, Mirabeau era deja îndreptățit să remarce: „Prusia nu este o țară care posedă o armată, ci o armată care a cucerit o națiune”. Și secolul al XIX-lea debuta sub semnul agresivei ideologii a militarismului german. „Nimic nu este mai primejdios pentru noi ca o pace îndelungată”, proclama în 1821 Kronprinz-ul Wilhelm. La rîndul său, Bismarck, „cancelarul de fier”, relua ideea câteva decenii mai târziu într-un aforism ce avea să fie aplicat în modul cel mai sîngeros: „Pacea eternă este un vis; și nici măcar unul frumos”. De la începuturile lor, militaristii și-au împletit „visele” agresive cu vise nu mai puțin „frumoase” de sugrumare a oricărei mișcări progresiste, a oricărei mișcări în favoarea păcii. Același

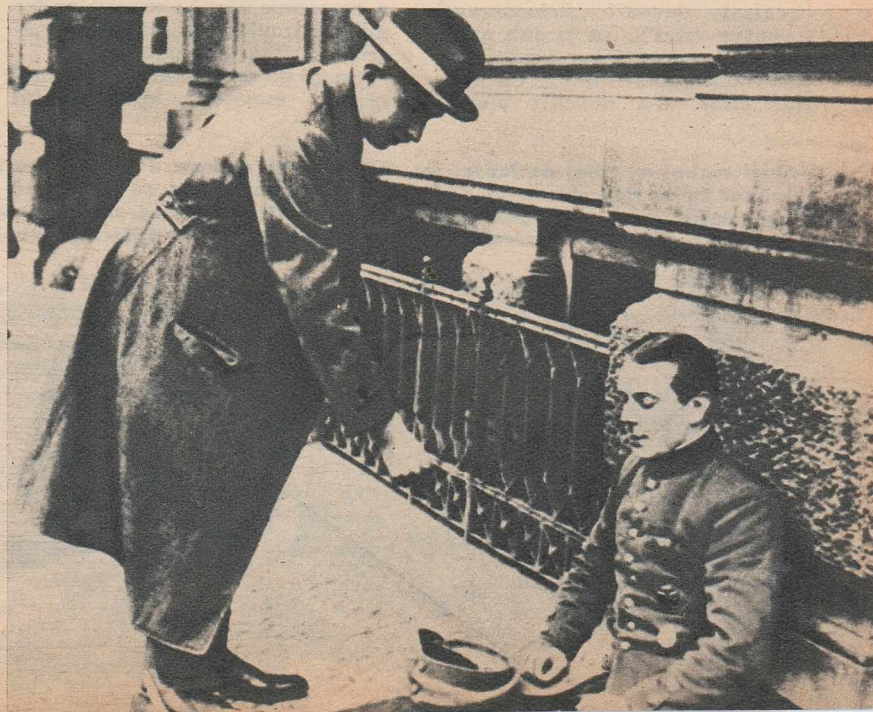
nică a problemei germane, pentru o rezolvare care să lichideze ultimele rămășițe ale celui de-al doilea război mondial, contribuind esențial la făurirea în Europa a unor relații internaționale sănătoase.

Cum s-a născut și cum s-a manifestat — poticnindu-se la fiecare încercare hotărîtoare — militarismul german?

Defuncții predecesori ai răposatului Hitler

„Istoria Prusiei este aceea a unui district de frontieră” — așa începe un istoric olandez, Hendrik van Loon, capitolul închinat unor evenimente istorice pe care el nu știe întotdeauna să le definească în legăturile lor cauzale, dar pe care le consemnează cu respect pentru adevărul datelor. E vorba în acest capitol de marca de Brandenburg, creată de Carol

↑ FIARĂ NESĂȚIOASĂ
lată cum înfățișa un
placat englez din 1915
militarismul german.

→
l-au îndemnat să por-
nească la luptă pentru
„gloria prusacă”. Și lată
ce s-a ales din această
glorie...

NACHT und NEBEL

cancelar Bismarck stabilea un întreg program politic pentru Germania Kaiserului, și desigur nu numai pentru ea: „Democratului îi vine de hac numai soldatul”.

Industriașii din Rhein-Westfalia, bancherii și iuncherii au reușit să păstreze la rangul de primă putere în Europa timp de mai bine de patru decenii statul pe care-l făuriseră. Aceasta, din septembrie 1870 când, la Sedan, capitularea lui Napoleon al III-lea oferea prelejul de a se încununa cu o victorie (prima și ultima de altfel) ceea ce Consiliul general al Internaționalei I-a avea să aprecieze drept „botezul de luptă” al militaristilor germani. Direcțiile „Drang”-ului s-au multiplicat apoi pe măsura modernizării și creșterii capitalismului în Germania. Specialistul sovietic V.I. Skopin, autorul unui substanțial studiu consacrat militarismului german, dă date instructive cu privire la creșterea constantă a poftelor agresorilor germani în raport cu sporierea potențialului lor militar: „În prima jumătate a guvernării sale, cancelarul Bismarck a îndreptat eforturile militar-diplomatice ale Germaniei numai asupra vecinilor ei apropiați, asupra obiectivelor teritoriale din Europa centrală, refuzând să jertfească măcar un singur grenadier pomeranian pentru cuceriri în Balcani și în colonii. În a doua jumătate a guvernării, cancelarul Bismarck și mai târziu... imperiul Hohenzollernilor, continuând să-și dirijeze expansiunea spre apus, o îmbină cu cea îndreptată spre răsărit, în cadrul căreia direcția deosebit de importantă era Constantinopol-Bagdad”.

Preluând și lărgind această „tradiție”, Hitler avea să declare: „Susțin necesitatea ca în răsărit să ne extindem dominația pînă la Caucaz sau pînă în Iran... În apus avem nevoie de Olanda, Flandra și litoralul de nord al Franței”. Marele stat-major hitlerist avea să prevadă în planurile sale expansiunea concomitentă spre toate direcțiile hărții, de la Egipt la Elveția; de la Finlanda la Marea Britanie; de la Norvegia la Grecia. Și toate acestea sub argumentele unui „Drang” modernizat, devenit „Lebensraum” („spațiu vital”), ca și sub argumentul „misiunii pur umanitare” a național-socialismului. Că „spațiul vital” s-a dovedit mortal

pentru Hitler și ai lui, asta se știe foarte bine. Pe de altă parte, cît de umanitară era „misiunea” nazismului o demonstrează însăși proclamația-program a lui Hitler: „Lumea trebuie să fie un produs al războiului”, ca să nu mai vorbim de camerele de gazare, de masacrarea populațiilor civile, de fabricarea obiectelor casnice din piele de om și de tot ce a însemnat în istoria universală ciuma brună.

Militariștii germani n-au știut niciodată istorie...

Formula apocaliptică a lui Hitler — lumea produs al războiului — nu era expresia unei „inspirații” de moment a Führerului. Ea sintetiza concepția celor pe care politica agresivă îi îmbogățea și care au calculat dintotdeauna viața și moartea — evident ale altora — în dividende și acțiuni. Războiul, conceput ca țel al întregii politici a unui stat, a caracterizat de altfel curcile conducătoare din toate „Reichurile” militariste.

În preajma primului război mondial, generalul Ludendorff scria: „Politica trebuie să servească războiului”. Semnificativ e faptul că, douăzeci de ani mai târziu, Foertsch, general al lui Hitler (și azi unul dintre principalii conducători ai armatei vest-germane), repeta exact vorbele lui Ludendorff. Iar nu demult, cancelarul Adenauer declara: „Dacă dispui de forță poți să promovezi și politica”. Că această concepție este nefastă în zilele noastre, cînd, în condițiile unei dezvoltări fără precedent a mijloacelor de distrugere în masă, războiul încetează a fi un instrument al politicii — aceasta s-a arătat și e recunoscut de toate spiritele călăuzite de logică și realități. Dar și în trecut aplicarea devizelor de tipul „politica trebuie să servească războiului”, „dacă dispui de forță poți promova și politica” a însemnat pentru ambițiosul militarism german înfrîngeri și — în cazul celui de-al doilea război — de-a dreptul catastrofa. Istoria n-a fost însă nicicînd partea cea mai tare a teoreticienilor și practicienilor militarismului german. O demonstrează pînă și amănuntele.

Cu 25 de ani înainte de primul război mondial, feldmareșalul

german contele von Schlieffen elabora o teză strict legată de politica pe care o ducea statul servit de el. Era teza „nimirii inamicului printr-o singură operație generală”. Cum și-a numit contele războinic teoria? I-a dat un nume desprins din istorie: „Cannae”. El nu vedea nici măcar amănuntul că însuși numele teoriei nu era de bun augur. Într-adevăr, cu două mii de ani în urmă (216 î.e.n.) cartaginezul Hanibal obținea în peninsula italică, la Cannae, o victorie care părea decisivă împotriva armatei romane. Și totuși războiul nu s-a terminat. După 14 ani, Cartagina era ștearsă de pe fața pămîntului și nu avea să se mai ridice niciodată în istorie. În primul război mondial, pornit pe bazele teoretice ale concepției „Cannae”, armata Kaiserului nu numai că nu reușea să cîștige de pe urma unei singure operații „decisive”, dar era învinsă după mai mulți ani de lupte. După două decenii, Hitler lansa tancurile lui Guderian și aviația lui Goering, tot după formula „Cannae”, întinerită sub firma „Blitzkrieg” — „război fulger”. Și cînd — în 1945 — ultimul fulger cădea în inima Berlinului ocupat, același Hitler, adăpostit „eroic” în beciurile Reichstagului, își punea capăt zilelor, nemaigăsind nici un petec de pămînt sub care să se ascundă. Visul dement al imperiului nazist desfășurat de la Atlantic pînă la Pacific se transforma în realitate necruțătoare a celei mai teribile înfrîngeri care s-a cunoscut vreodată. În lipsa Führerului sinucigaș, feldmareșalul Keitel — care concepușe și condusese cele mai multe dintre acțiunile „Blitzkriegului” — semna capitularea necondiționată a Germaniei față de U.R.S.S. și de celelalte țări din coaliția antihitleristă. (Condamnat apoi la moarte, criminalul de război, Keitel a fost executat în 1946).

Și totuși, în 1957, ministrul de Război al Republicii Federale Germane, Franz Josef Strauss, declara ziaristului german R. Jungk că „va milita pentru reconstituirea frontierelor germane ale imperiului”, de îndată ce va considera că a sosit momentul. Iar pentru aceasta, oficialitățile vest-germane nu ostenesc să ceară arma atomică, în timp ce teoreticienii lor militari reiau teza „atacului prin surprindere”.

Pe toți asemenea „teoreticieni” ca și pe inspiratorii lor, Bertolt Brecht îi avertiza într-un admirabil poem-pamflet:

„Marea Cartagină a purtat
trei războaie.

După primul, a fost încă
puternică.

După al doilea, mai era
locuibilă.

După al treilea, n-a mai
putut fi găsită...”

Dar glasul rațiunii nu pare a-și fi cucerit încă audiență în cabinetele Bonnului, unde Hanibal n-a lăsat urmași știutori de istorie. Mai e și un alt amănunt: Heusinger, pe vremuri șef al direcției operative a Statului major al armatei terestre hitleriste, și-a intitulat planurile de atac împotriva Uniunii Sovietice „operația Barbarossa”. Și, ca și în cazul „Cannae”, însăși titulatura nu prevestea nimic bun pentru autori. Căci Frederic Barbarossa, împăratul germanic din cel de-al XII-lea veac, a avut într-adevăr mai multe victorii pe frontul occidental, „distingîndu-se” chiar prin distrugerea Milanului; în schimb, cînd a pornit în cruciadă spre răsărit, s-a înecat în mlaștinile Ciliciei. Heusinger știe desigur din proprie experiență ce a însemnat „cruciada” antisovietică. O știe toată lumea. Și totuși, în zilele noastre, același Heusinger, vinovat de crime de război, de crime împotriva păcii și umanității, este președintele comitetului militar permanent al țărilor din alianța nord-atlantică. Iar în această calitate elaborează planuri pentru noi „operații Barbarossa”. Un singur lucru uită vechiul slujbaş al militaristilor, dispus să-și ofere serviciile noilor stăpîni, inițiatori de planuri vechi. Îl uită și el, îl uită și cei care l-au luat în slujbă pentru notoriile sale „priceperi” în războiul antisovietic. Anume, că acești generali naziști, folosiți în zilele noastre de către blocurile agresive, au încasat — cu toții — marea înfrîngere care, pe întinderile ruse, a transformat trufașul Wehrmacht hitlerist într-o imensitate de fugari, grăbind prăbușirea totală a planurilor de atac ale lui Heusinger.

Dar despre cum s-a ridicat Hitler și cum a sffrșit a doua infamie a militarismului german din secolul nostru — în numărul viitor.

L. SĂRĂȚEANU

Primul război mondial declanșat de militarismul german a început cu surle și trîmbițe. Dar s-a terminat cu un dezastru total. Cel ce au înșingurat lumea au trebuit să plătească pînă la urmă el însuși pentru marea neleguire pe care au săvîrșit-o. Fotografia-document redă un cîmp de luptă presărat cu cadavre de soldați și ofițeri germani.

Artistul emerit Ștefan Dănculescu (în centru), surprins mai întâi în rolul lui Svejk și...

celălalt rol

...mai apoi în „celălalt rol”, printre membrii echipei de teatru din satul Vinători, cu care a pregătit piesa „Bucuroși de oaspeți”.

E

coul ultimelor aplauze s-a stins. În frumoasa sală a Teatrului Național din Iași cei din urmă spectatori se îndreaptă spre ieșire. Dincolo de cortină, în cabine, actorii se demachiază, își scot costumele și, o dată cu acestea, parcă se dezbracă și de rolul jucat în piesă.

În cabina actorului Constantin Sava, trei oameni sînt numai ochi și urechi; tot atît de atenți cum fuseseră cu cîteva minute înainte în fotoliile sălii de spectacol. Acum, actorul Constantin Sava a intrat în celălalt rol, rolul de îndrumător al echipei de teatru din comuna Tomești, din apropierea Iașului. El le arată în mod practic celor trei colectivști actori amatori, cum se realizează un machiaj cît mai corespunzător.

„Celălalt rol” este jucat cu multă seriozitate și mult succes de cea mai mare parte a actorilor celor două teatre ieșene: Teatrul Național și Teatrul Evreiesc de Stat. Pe lîngă propriile lor creații artistice, ei se mîndresc cu succesele dobîndite de echipele de amatori din întreprinderile și unitățile agricole pe care le instruiesc. De pildă, recent, colectivul studenților în medicină din Iași (instructor, actorul Teofil Vilcu) a luat premiul I pe țară la concursul cultural-artistice al formațiilor studentești.

Din numărul total de 48 actori ai Teatrului Național, 38 se ocupă de această frumoasă muncă. Ajutorul pe care actorii Naționalului îl dau echipelor de teatru de amatori din 39 de puncte ale regiunii Iași este multilateral. Echipele de artiști amatori sînt ajutate în

În holul Casei de cultură a tineretului din Iași, actorul Teofil Vlăcu dă ultimele indicații echipei de studenți în medicină, care se prezintă cu piesa „Viață nouă” de Miroslav Stehlick la concursul cultural artistic pe țară a formațiilor studențești.

formarea repertoriului (am fost rugați să atragem atenția autorilor dramatici că este nevoie de mai multe piese într-un act din actualitate și, dacă se poate, comedii), în alegerea cea mai bună a distribuției, în interpretare, în punerea în scenă. De asemenea, ele sînt însoțite în unele spectacole în deplasare.

Actorii Elena Foca, Aurel Vizitiu, Vladimir Jurăscu, Carmen Barbu, Constantin Protopopescu, Virgil Raiciu, Virginica Bălănescu, Al. Radovanschi — ca să cităm numai cîteva din multe nume — au contribuit la succesul pieselor jucate la căminele culturale din Tg. Frumos, Ruginoasa, Lețcani, Pașcani, Hîrlău, Vaslui, Bălcești, Podul Iloaiei etc.

Adesea între ei și amatori se creează legături de trainică prietenie. Dacă, de pildă, vreun amator este mutat în altă unitate, în alt oraș, el nu-și uită „maestrul”, îi scrie și, cînd îl aduc treburile prin Iași, neapărat vine să-i facă o vizită. Recent, croitorul Adrian Macovei îi scria din București fostului său maestru, Constantin Sava, că își continuă activitatea de artist amator, mulțumindu-i în același timp pentru îndrumările folositoare pe care le primise pe vremea cînd mai era la Iași.

Cînd la sfîrșitul vreunui spectacol dat de artiștii amatori, din sală izbucnesc aplauzele, acestea, fără îndoială, se adresează și instructorului.

După alegerea piesei, prima ei lectură făcută de către instructorul însuși în fața viitorilor interpreți este adesea hotărîtoare. De aceea actorul Dorin Varga, instructor la Casa de cultură din Pașcani și la Politehnica din Iași, caută să dea fiecei persoană din piesă cea mai bună interpretare.

Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

Aneta și Mihai Miron și Vasile Bistriceanu, colectiviști din Tomești, interpreți ai piesei „Neamurile”, în cabina actorului Constantin Sava.

Artista Angela Birsan, în cadrul muncii ei de instructoare la Căminul cultural din Vaslui, se deplasează adesea pentru a urmări spectacolele date în satele din împrejurimi, de echipele pe care le instruește.

„am jucat cu Birlic...”

La redacție, invitația a stîrnit mult interes. Era formulată cam așa: „Cercul de teatru al Uzinei de tractoare din Brașov vă invită la spectacolele sale din... (și erau indicate trei date) cu piesa „Oameni care tac” de Al. Voitin. Rolul lui Zigu va fi interpretat de artistul poporului Gr. Vasiliu-Birlic”.

Invitația și-a căpătat cuvenitul răspuns și, după câteva ore de călătorie, iată-ne la Brașov, în holul hotelului „Carpați”, martori fără voie la următoarea scenă: un tînr proaspăt bărbierit și vizibil emoționat cerea legătura telefonică cu camera 614, pentru a-l anunța pe maestrul Birlic că îl așteaptă jos: vor merge împreună la club, la repetiție. De partea cealaltă a firului, se auzea pînă la noi un vag hîrlit, întrerupt din cînd în cînd de tuse. Cauza am aflat-o cînd l-am văzut în hol pe artistul poporului: palid, cu vocea stînsă, Birlic se resimea încă de pe urma unei recente gripei.

L-am urmărit după-amiază, la repetiție... Nu mai existau nici Birlic, nici oboseala, nici vocea răgușită, ci doar Zigu, cu hazul lui, cu drama lui. Iar Zigu acesta îi spunea comisariului de poliție (din proprie inițiativă și fără vreun amestec al autorului piesei) să nu se sfiască și să-l zgîlție mai cu teamei, ba chiar la nevoie să-l tragă și o palmă. Numai că polițistul nu prea îndrăznea și tocmai cînd trebuia să fie mai brutal, se înmuia brusc, iar vocea căpăta inflexiunile de emoție pe care le mai auzisem noi, în holul hotelului. Cît timp mecanicul de precizie Dumitru Dumitrescu jucase cu un coleg al său, fusese cît se poate de bățios și își rotise ochii fioros, de băgase spațma în Zigu. Treaba fusese simplă atunci: Zigu nu era altul decît prietenul lui, Vasile Pană, tehnician la forjă. Dar cum să-l apuci de guler și să-l zgudui pe Birlic, pe artistul poporului? Replicile zburau ca prin farmec din mințe, în creier se făcea un gol urias. Degeaba mai aștepta, desperat, ajutorul suflerei: fata din cușcă își uitase rostul și urmărea doar jocul oaspetelui...

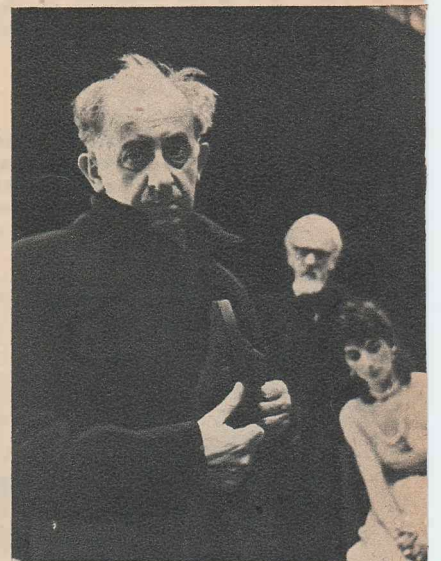
Calm, răbdător, Birlic lua scena de la început: „Nu-i nimic, o repetăm pînă iese bine”.

Apoi, maestrul ne-a atras atenția asupra lui Mihai Corșatea, interpretul inspectorului de siguranță: se mișca pe scenă stăpîn pe el, dădea replica cu dezinvoltură. „A fost marinar, nu i se clatină puntea sub picioare” — ne spunea cineva. Acum e maistrul la sculăria secțiilor calde și locțiitorul secretarului de U.T.M. al uzinei; și nu are de loc intenția să se dedice definitiv teatrului... Am îndrăzni să spunem: păcat!

Seara am văzut spectacolul, în sala clubului. A fost un spectacol bun și publicul l-a primit cu căldură. Ca de obicei, maestrul stîrnea hobotele de ris, ca să le stingă apoi brusc, printr-un fior de emoție trans-

mis în momentele dramatice, de pe scenă în sală. Și tot timpul s-a străduit să nu-și „acopere” partenerii; tinerii artiști amatori au jucat bine, și-au trăit sincer rolurile și chiar dacă vreunul s-a mai blîbit un pic (cărui dintre actorii profesioniști nu i s-a întimplat oare?!), spectatorii au trecut cu generozitate peste acest detaliu nesemnificativ.

Un act l-am văzut din culise: e și acesta un spectacol demn de urmărit. Aici îl poți vedea pe regizorul spectacolului, al cărui nume este scris cu majuscule pe afiș, transpirat de emoție și bătînd el însuși gongul (se cuvine acum a fi spus că Dan Puican, actor la Teatrul de Stat din Brașov, are merite nu

Birlic, jucînd în „Oameni care tac” cu artiștii amatori Carmen Pojar și Constantin Popa de la Uzina de tractoare din Brașov.

numai în montarea spectacolului cu „Oameni care tac”, ci în întreaga activitate a acestui cerc de amatori pe care îl îndrumă de cinci ani). Tot aici îl poți vedea pe înfricoșătorul agent de poliție cu nasul roșu și mușchi de atlet (în „civilitate” strungarul Radu Gheorghe), trăgînd docil cortina, și pe funcționara Marilena Chilianescu încercînd să adauge celor 21 de ani ai săi — cu ajutorul unei peruci cenușii și a creionului negru — încă vreo 20, pentru a o aduce în scenă pe muncitoarea Maria. Și dacă mai rămîi în culise câteva clipe după ce s-a tras pentru ultima oară cortina, îl poți surprinde în acțiune pe fotoreporterul ziarului local: o poză cu Birlic constituie, pentru fiecare din tinerii artiști amatori, o amintire prețioasă: „Știi, atunci, în aprilie 1962, am jucat la cercul nostru de teatru împreună cu artistul poporului Grigore Vasiliu-Birlic...”

Sanda FAUR-DIMA

actualități cinematografice

DIN ISTORIA UNEI TINERE CINEMATOGRAFII

S-a născut la Havana, sub semnul revoluției; și, acum, o dată cu tumultuoasa dezvoltare a noii Cube, cinematografia revoluționară cubană crește și se manifestă nestingherită.

Terenul nu era cu totul gol. Havana fusese cândva leagănul celor dintii manifestări cinematografice din America Latină. Primul film datează din anul 1897 („Stingerea unui incendiu” de Gabriel Veyre). Dar deceniile de asuprire semicolonială yankee, culminând cu dictatura marionetei nord-americane Batista, au redus aproape la inexistență cinematografia națională, care a devenit tributară

Cadru din filmul „Povestiri despre Revoluție”, realizat de regizorul cubanez Tomas Gutierrez Alea.

Un clip expresiv de luptător din filmul „Povestiri despre Revoluție”.

Hollywoodului. Din milioanele de dolari adunați de pe piața cinematografică a Cunei, se mai așvârlea, din „mila” afaceriștilor, câte ceva și pentru producerea de filme „cubaneze”: mediocre dramolete sentimentale sau reviste cu iz exotic, pe fundalul peisajelor tropicale, al hotelurilor de lux și în ritmul trepidant al rumbey.

Cu adevărat națională și populară, cinematografia nouă a Cunei își trage seva din lupta de eliberare, din realitățile înnoitoare ale acestei țări. Cei care au participat vara trecută la Festivalul de la Moscova au fost profund impresionați de prima lor întâlnire cu arta cinematografică a noii Cube. Dedicat luptătorilor din Armata Revoluționară a lui Fidel Castro, filmul „Povestiri despre Revoluție” al regizorului Tomas Gutierrez Alea evocă, în trei nuvele cinematografice, aspecte din eroica epopee a Eliberării. Prin Havana terorizată de dictatura batistană, un revoluționar rănit se tirăște hăituit ca o fiară de zbirii poliției. Acesta e pretextul în jurul căruia crește cîntecul de revoltă și minie pe care-l constituie nuvela „Rănitul”. Al doilea episod, intitulat „Rebelii”, are drept fundal jungla, sălbatică și primitoare totodată, a Sierrei Maestra. În jurul unui luptător care trage să moară, trei tovarăși veghează; și înainte de a se întoarce la lupta a cărei canonadă se aude în depărtare, oamenii recapitulează în cuvinte puține și lipsite de emfază idealul în numele căruia sînt gata și ei să-și dea viața. Dar minia populară crește. Armatei Revoluționare i se alătură mereu noi și noi forțe. Epocala ciocnire de la Santa Clara, moment hotărîtor pentru victoria Revoluției cubane, e filmată în cea de-a treia nuvelă, într-un stil aproape documentar, străin de orice grandilocvență dar străbătut de fiorul marilor clipe ale istoriei.

Autenticitate și suflu revoluționar, acestea par să fie de altfel coordonatele pe care se dezvoltă noua cinematografie de la Havana. Ea și-a înfipt adînc rădăcinile în realitate prin mijlocirea unei masive producții de filme documentare, de mare eficiență agitatorică.

„Acest pămînt e al nostru”, o altă realizare a regizorului Tomas Gutierrez Alea, a jucat un rol efectiv în desăvîrșirea reformei agrare. Au urmat apoi, „Locuința” (dezbătînd problema spațiului de locuit) și „A șasea aniversare” (o evocare a legendarului asalt al fortăreței Moncada, la 26 iulie 1953), ambele de Julio Garcia Espinosa.

O decizie orientare a tematicii filmelor spre sarcinile imediate ale Revoluției indică și următoarele filme: „Apa” (un eseu cinematografic despre irigații), „Chinchin” (documentar consacrat mișcării de cooperativizare a agriculturii), „Negrul” (pamflet antirasist), „Pămînt uitat” (un îndemn la valorificarea terenurilor mlăștinoase), „Pe vremea tînărului Marti” (o evocare a poetului erou național).

În dorința de a aduce cît mai curînd arta cinematografică națională la nivelul cerințelor actuale, guvernul revoluționar a invitat în Cuba o seamă de cineaști progresiști din Europa. Activitatea unor oameni de artă ca Cesare Zavattini, Joris Ivens, Roman Karmen, Bruno Sefranka, Kurt Maetzig, Luis Bunuel, Chris Marker etc. și-a arătat roadele atît în recente realizări ale cineaștilor cubani cu care au colaborat, cît și în filmele semnate de ei înșiși. Documentarul sovietic „Insula în flăcări” (Roman Karmen), cel al regizorului francez Chris Marker, intitulat „Cuba Si!” sau filmul „Scrisoare către Charlie Chaplin” al lui Joris Ivens aduc mărturii cuprinzătoare despre realitățile primului pămînt liber al Americii Latine. În prezent, se află în Cuba o nouă echipă de cineaști sovietici — regizorul Mihail Kalatozov, poetul Evgheni Evtușenko și operatorul Serghei Urusevski — ce pregătesc realizarea unui film-poem avînd drept erou pe făuritorul Revoluției cubane, poporul.

Sprijinul masiv acordat cinematografiei de guvernul revoluționar s-a concretizat în realizările mai recente, dintre care trebuie

În ritmul unor instrumente improvizate, cubanezii își scandează cu frenezile revolte împotriva corupției regimului criminal al lui Batista (scenă din filmul satiric „Cuba dansează”).

amintite drept cele mai semnificative filmele: „Cuba dansează” de Julio Garcia Espinosa, o comedie evocînd — pe fundalul parodiei electorale practicate de regimul corupt al lui Batista — necazurile unui mărunt funcționar ros de ambiție; „Realengo 18”, numele unei fișii de pămînt udate de-a lungul anilor de sîngele țărănilor cubani în luptă cu moșierimea și totodată titlul filmului dedicat de regizorul Oscar Torres eroicelor răscoale țărănești din provincia Oriente.

Ritmul furtunos, acordat cu acela al întregii vieți a Cunei, pe care și l-a impus Institutul de stat pentru arta și industria cinematografică (I.C.A.I.C.), a dus la realizarea unor numeroase filme, dintre care cele mai importante sînt: „Micul dictator”, virulentă satiră la adresa dictatorilor marionetă din țările latino-americane, la a căruia dramaturgie a colaborat scenaristul italian Cesare Zavattini; tot el a participat și la elaborarea scenariului „Tînărul rebel” (regia Julio Garcia Espinosa), povestea unui tînăr care-și făurește în luptele din Sierra Maestra o adevărată conștiință de revoluționar. Sub titlul „Batalionul 1966” vor fi evocate într-un film de lung metraj momente ale luptei ilegale duse de partizanii de sub conducerea lui Fidel Castro în orașul Santiago de Cuba, teatrul vestitului asalt al Moncadei.

Filmul din țările socialiste, care rămăsese pînă acum cîțiva ani complet necunoscut publicului cuban, și-a deschis acum cale largă pe ecranele Cunei și în inima spectato-rilor, care vād — de pildă — în eroul „Baladei soldatului” de Ciuhrai, un frate al „Tînărului rebel” din filmul lui Espinosa și sorb din ambele spectacole îndemnul la apărarea Revoluției cubane, care a redat poporului demnitatea și dreptul la o viață liberă.

Ana ROMAN

DISC

Trei cunoscute și apreciate formații simfonice din R.S. Cehoslovacă și patru renumiți dirijori chei și-au dat întâlnire pe un disc microston de 30 cm, pentru a pune la dispoziția amatorilor de muzică simfonică câteva din cele mai vestite lucrări orchestrale. Inițiativa casei de discuri cehoslovace „Supraphon“ de a edita selecțiuni din cele mai diverse domenii ale muzicii este binevenită și continuă cu succes, prin „Lucrări orchestrale vestite“, seria de discuri inaugurată acum cîteva ani cu foarte cunoscuta înregistrare „Uverturi celebre“.

Cea mai spectaculoasă interpretare este cea acordată de Alois Klima, la pupitrul Orchestrei filarmonice cehă, cunoscutului „Rapsodii ungare nr. 2“ de Franz Liszt (în instrumentarea lui Karl Müller-Berghans). Deși la sunetele acute înregistrarea pare înecată într-o ceață sonoră care acoperă claritatea timbrurilor, totuși nervul, strălucirea ritmică și melodică a popularei rapsodii reușesc să înfrîngă această enigmatică defecțiune tehnică, cu atât mai neînțeleasă cu cît discurile „Supraphon“ reprezintă o garanție de calitate, nu numai muzicală.

„Melodiile elegiace“ op. 34 de Edvard Grieg reprezintă de fapt transcripția pentru orchestră de coarde a două din liederurile sale („Rănilor inimii“ și „Ultima primăvară“), realizată de compozitor în 1881. O notă de lirism discret și reținut caracterizează interpretarea dirijorului Alois Klima, care de astă dată conduce Orchestra de coarde a Radiodifuziunii cehă.

Edvard Grieg a compus în 1870 muzica de scenă pentru piesa lui Bjoernstjerne Bjoernson „Sigurd Jorsalfar“. Din această muzică, compozitorul a extras în 1892 o suită („Sigurd Jorsalfar“ op. 56, nr. 3), din care cea mai populară bucată — „Marș triumfal“ — este executată cu mult brio de Orchestra simfonică din Praga, condusă de Frantisek Skvor.

Vaclav Smetacek, dirijînd Orchestra filarmonică cehă, realizează o impresionantă interpretare a renumitului „Marș turc“ (Marcia alla turca) din uvertura „Ruinele Atenei“ op. 113, compusă de Ludwig van Beethoven pentru piesa cu același titlu a lui Kotzebue. Înregistrarea, de astă dată bună, permite alăturarea din orchestră să răsună în toată strălucirea lor și să transmită bogata paletă sonoră a acestei viguroase bucăți.

Mai puțin interesantă apare interpretarea dată de dirijorul Smetacek cunoscutului „Dans macabru“ op. 40, compus de Camille Saint-Saens sub influența lui Franz Liszt, ca piesă orchestrală de efect. Tehnica înregistrării folosită la această lucrare n-a reușit să surprindă cu finețe vibrațiile harpei, care trebuiau să sugereze clopotele de la miezul nopții, și nici tipătul oboiului imitînd cîntul de dimineață al cocoșilor, prin care se pune capăt fascinantului dans macabru al morților învinsă de puterea zorilor care se ridică.

Cea de-a doua uvertură compusă de Hector Berlioz pentru opera „Benvenuto Cellini“ a fost intitulată de compozitor „Carnavalul roman“ op. 9. Execuția dinamică a Orchestrei filarmonice cehă, conduse de Vaclav Jiracek, este străbătută din plin de atmosfera exultantă sărbătorii populare pe care o exprimă această strălucitoare și zgometoasă lucrare orchestrală.

Un virtuos organist concertează la București în 1539!

Desigur că titlul îl surprinde nu numai pe amatorul de muzică, ci și pe specialist. Dar dacă vom deschide cartea socotelilor cetății Brașovului pe anul 1539 și vom vedea că Petrus Sartor a primit 4 florini răsplată fiindcă l-a dus pe organistul Hieronymus Ostermeyer, în ziua de 6 decembrie 1539, cu o trăsură cu trei cai la voievodul Valahiei, lucrurile merită crezare.

Într-adevăr, la curtea lui Radu Paisie, organistul brașovean a concertat timp de 17 zile, urmînd cu arta sa pe toți cei care l-au auzit. Este pîndă în prezenți cel mai vechi document cunoscut la noi despre un concert de curte în București!

Cine este acest Hieronymus (cum îl numesc, pe scurt, documentele epocii) și cum a ajuns să cînte la București?

Din puținele date de care dispunem, virtuosul organist brașovean apare pe rădojul istoriei muzicii noastre din anul 1530, cînd senatorii

brașoveni l-au angajat cu 40 de florini salariu pe an, fiind „priceput în teoria muzicii“. Pîndă în 1550, organistul a apărut cu aceeași sumă în actele brașovene.

Nu lipsite de pitoresc sînt datele furnizate de piatra funerară: „A murit dl. Hieronymus Ostermeyer, / Născut în tirgul Sura-Mare/ A fost organist aici în oraș, / N-a hăut nici vin, nici bere/ A fost învățat, credincios și bun/ Acum cîntă în cer“.

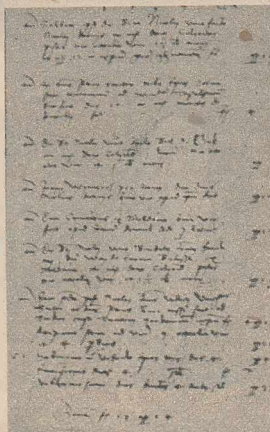
Deci, născut într-un sat românesc de lângă Sibiu, organist al catedralei luterane din Brașov (azi cunoscută sub numele de Biserica Neagră), Hieronymus a murit în a doua jumătate a veacului al XVI-lea, la Brașov.

La 29 iulie 1546, un ceas turcesc împreună cu trimișii lui Petru Rareș au fost oaspeții brașovenilor. Cu acel prilej, judele orașului, Vincențiu Schneider, a oferit în grădina lui Martin un

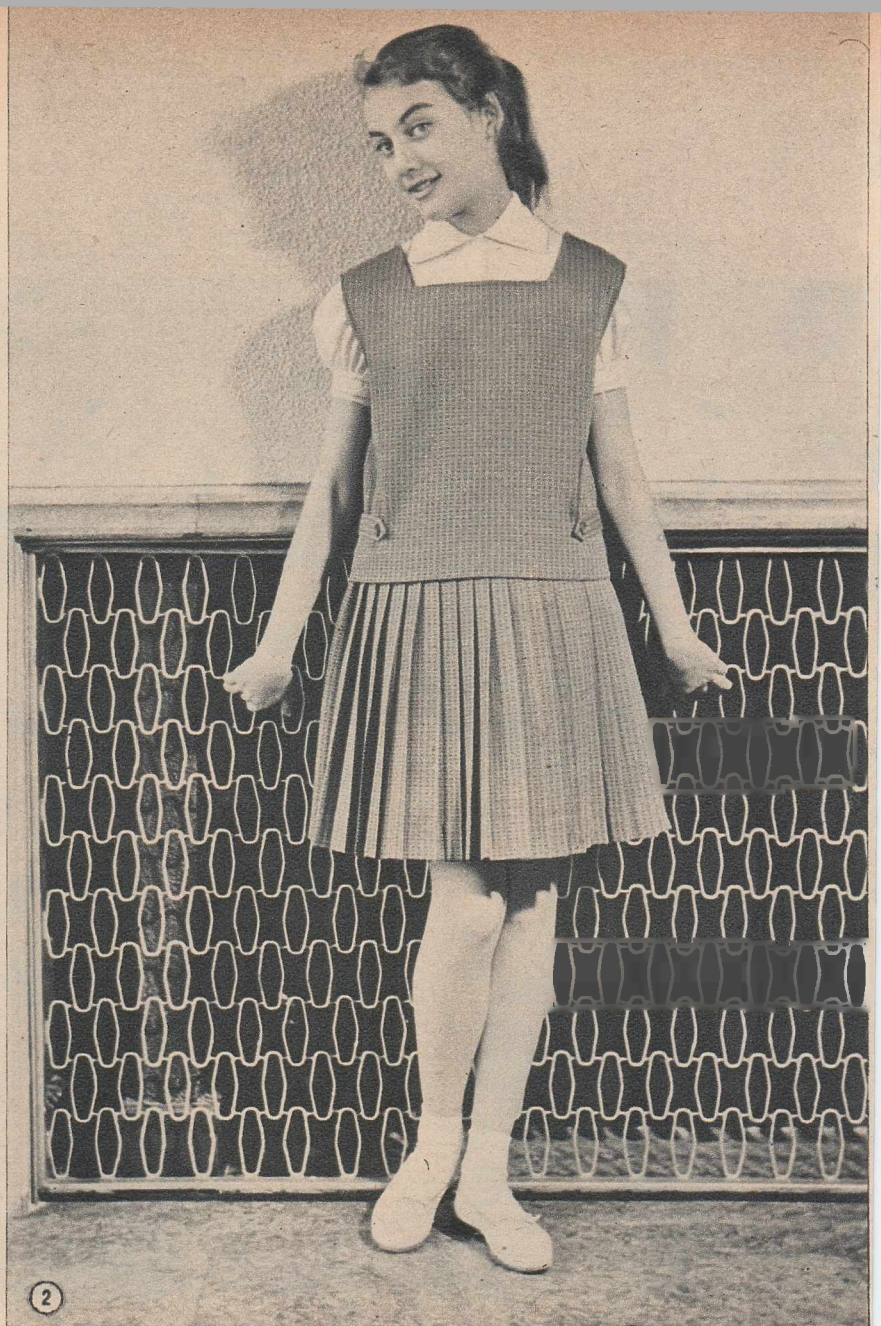
ospăț în cinstea logofătului Matei, unde organistul Ostermeyer și-a desfășurat din nou întreaga artă. Amănuntul are o deosebită semnificație: Hieronymus cînta deci la un instrument portativ, iar repertoriul său era destul de laic pentru a putea fi prezentat la mese. Acum vom înțelege rostul prezenței virtuosului organist la București în 1539.

Dezodluirea acestui document aruncă o lumină nouă asupra vieții muzicale românești din epoca feudală; el vorbește despre relațiile artistice ale celor două voievodate cu Transilvania, despre schimburi cu muzicienii din Sibiu și Brașov. Vizita de aproape trei săptămîni în Valahia și concertele la un instrument pîndă atunci necunoscut la noi ale remarcabilului virtuos Hieronymus Ostermeyer rămîn un eveniment artistic demn de consemnat.

Viorel COSMA

însemnarea (a doua de sus) din 6 decembrie 1539 a judeului Brașovului în Cartea de socoteală a orașului, din care rezultă că Petrus Sartor a primit 4 florini fiindcă l-a transportat cu trăsura în Valahia pe organistul Hieronymus Ostermeyer (Arhivele cetății Brașov).

Moda

PENTRU ADOLESCENTE

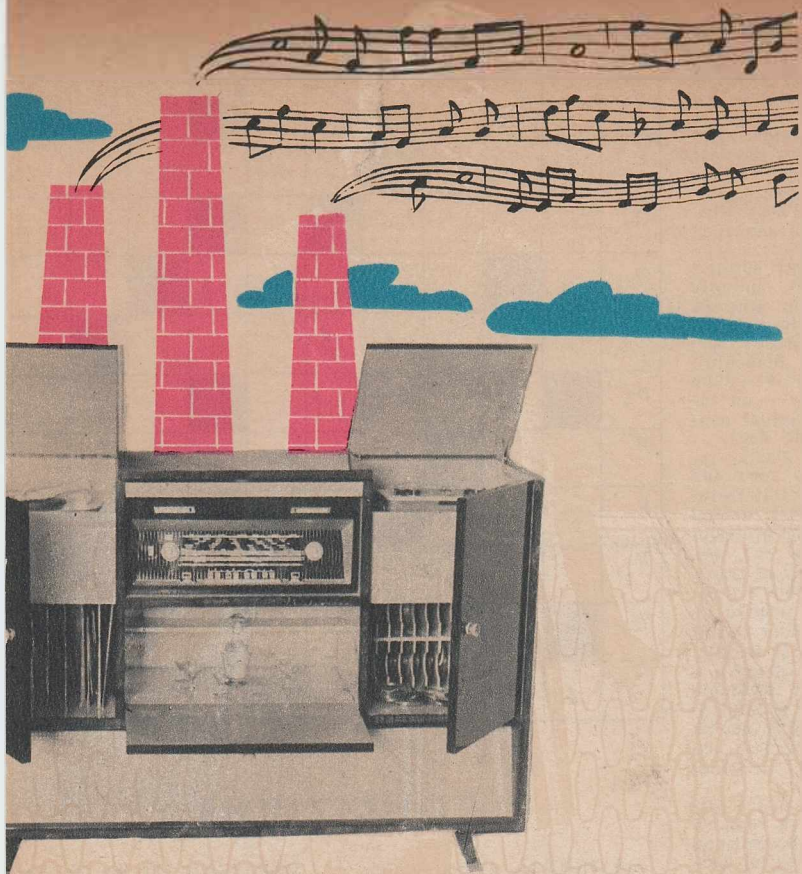
Crearea unui stil adecvat îmbrăcăminții pentru adolescente a devenit — în sfârșit — o preocupare mai constantă a fabricilor noastre de confecții. Dovadă și noua colecție a fabricii de confecții și tricotaje „București”, din care reproducem câteva modele.

De la primele excursii ale sezonului și pînă în cele mai calde zile de vacanță, ansamblul sportiv (foto 1) este o ținută foarte potrivită. Din poplin de culoare vie, fusta în plisuri și încheiată cu nasturi se poartă cu o jachetă asortată, căptușită cu poplin în culoare contrastantă. Dedeșubt, o bluză fără mâneci și un mic șort din țesătură de bumbac formează un costum potrivit pentru orele de sport în aer liber.

Ansamblul din lena) cu desen, purtat aici peste o bluză albă (foto 2) oferă nenumărate avantaje datorită pieselor detașate din care e compus. Fusta plisată poate fi purtată cu sau fără vestă și cu cele mai diverse bluze sau pulovere.

Proaspătă și ușor de întreținut, rochia de vară din țesătură de bumbac cu desen (foto 3) are drept unică garnitură un guler și o cravată din pichet alb.

Și ținuta pentru orele festive (foto 4) se remarcă prin amănuntul actual: pliseuri mărunte pe fustă și în mijlocul corsajului, nasturi mărunți din sidef, cordonul lat și fundița de la gît. Un element orlănat: motivele folclorice de pe cordon.

Combina muzicală ELECTRONICA

- Vreți să prindeți în bune condiții o emisiune radiofonică?
- Vreți să ascultați în condiții optime ultimele imprimări pe discuri?
- Vreți să înregistrați sau să ascultați pe bandă de magnetofon un concert sau glasul celui ce vă este drag?

Cumpărați-vă combina muzicală

ELECTRONICA S. 606 A

- Pentru cel interesat menționăm că ea este prevăzută cu:
- un sistem acustic complex cu cinci difuzoare
 - un amplificator audiofrecvență cu calități superioare
 - un radio receptor de lux tip „Enescu”
 - un magnetofon cu două viteze
 - un pick-up semiautomat.

O veste bună pentru salariați și întreprinderi: Combina Electronica S. 606 A se poate cumpăra în rate sau prin viament.

MARATONUL DIN SALA FLOREASCA

de Constantin CHIRIȚĂ

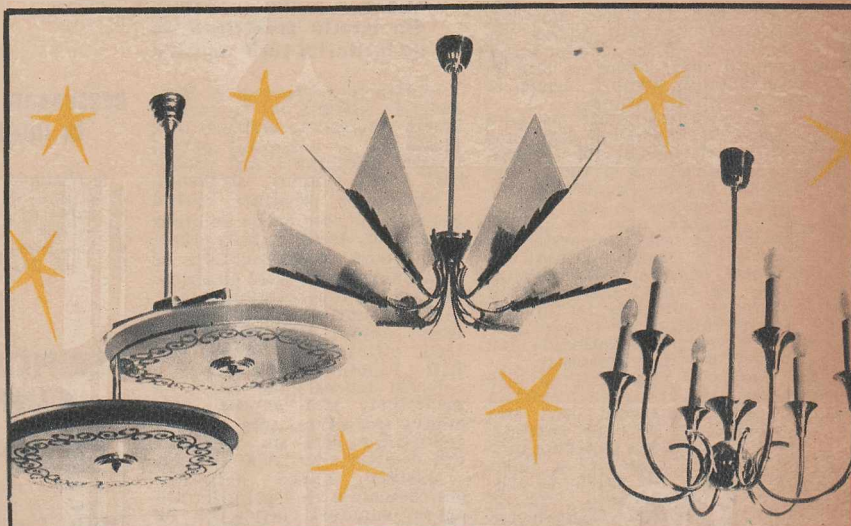
S-ar putea să existe și păreri opuse. Noi credem însă că hotărârea unor federații de a mări numărul echipelor participante la campionatele ramurilor respective, de a împărți echipele în grupe și de a organiza (în consecință) turnee finale, are — dar mai ales va avea — un rol deosebit în dezvoltarea sportului nostru. Pentru cei care au asistat la turneele finale de volei feminin și masculin din sala Floreasca lucrurile apar astăzi limpezi. Poate exista oare schimb de experiență mai bogat și mai eficient decât acela în care opt echipe, timp de o săptămână, luptă zilnic pentru cucerirea titlului? Și văzând jocul celor mai bune echipe din țară, observându-le caracteristicile, metodele, potențialul fizico-psihic, oare nu poți aprecia mai bine, mai judicios, stadiul de dezvoltare a sportului respectiv și mai ales direcția spre care trebuie dezvoltat? Fără să mai vorbim de posibilitatea de a remarca, de a selecționa pe cei mai buni dintre cei mai buni; pentru că aceste turnee-maraton nu relevă, ca de pildă într-un singur meci, pe un jucător accidental bun sau slab, ci relevă constanța lui (pozitivă sau negativă) și mai ales îl relevă în comparație cu ceilalți. Fără să mai vorbim de cotiturile, de îmbunătățirile în marș pe care unii jucători, unele formații le dovedesc.

Ca o consecință, echipa câștigătoare (prin aceasta reducem cât se poate de mult accidentul, hazardul, fără să-l ignorăm cu desăvîrsire) va fi în mod real echipa cea mai bună, cea mai îndreptățită să poarte titlul de campioană. Așa cum s-a întâmplat la turneul masculin de baschet în care Steaua și-a afirmat cu prisosință (și sperăm că prin asta a împărțit și altora) virtuțile și calitățile, așa cum s-a întâmplat la turneul feminin de volei care a impus iarăși drept campioană echipa Dinamo-București.

Dar pentru că e vorba de volei să ne oprim la volei, și anume la întâlnirea care a decis campioana feminină a țării noastre: Dinamo-Rapid. Ambele echipe au început meciul cu șanse absolut egale (dar nu și cu aceeași pregătire). Este bine cunoscută valoarea, omogenitatea echipei Dinamo. Turneul final a ridicat însă, până la meciul decisiv, la același nivel, și echipa Rapid. Mai mult încă: chiar în întâlnirea la care ne referim, într-unul din seturi, Rapid a demonstrat o înaltă clasă, cel puțin egală cu aceea a campioanelor. De ce a învins Dinamo? Nu pentru că Tina Pleșoianu a servit puternic (așa cum se știe), nu pentru că Doina Ivănescu a tras necruțător (exact când trebuia), nu pentru că Florina Popovici a schimbat surprinzător direcția unor mingi (cînd nimeni nu se aștepta). Nu! Ci pentru că atât Doina Ivănescu, cât și Tina Pleșoianu, cât și Florina Popovici (ca și toate celelalte) au dovedit, în momentele cele mai grele, cele mai dramatice, ale întâlnirii (ca și în momentele de relaxare) o (ținută sportivă) exemplară. Credem că dacă și rapidistele și-ar fi adresat mai puține reproșuri, dacă și-ar fi aruncat mai puține priviri furioase, dacă ar fi luat exemplul Soniei Colceriu, care și-a folosit toată energia, toate calitățile — înfîlnirea, indiferent de rezultat, ar fi fost și mai frumoasă. Așa cum au făcut jucătorii de la Dinamo în întâlnirea cu Rapid, prilejuind una din marile surprize ale maratonului și punind oarecum sub semnul întrebării pe câștigătorul turneului final. În acest meci, Dinamo a jucat foarte bine, iar Rapid, ca să fim indulgenți, sub nivelul la care ne obișnuise.

S-ar părea că înfringerea lui Rapid e un accident. Echipa feroviară rămîne aceeași echipă mare, care marchează un stil și constituie un moment în voleiul mondial. Antrenorilor echipei (Gh. Petrescu și St. Roman) le revine un mare merit în modernizarea jocului de volei, în abandonarea tacticilor care-l sclerozau, în transformarea lui într-un spectacol care îmbină sportul cu arta.

Sîntem siguri că Rapidul, în înfîlnirile viitoare, mai ales în cele internaționale (în care va fi vorba de supremația europeană și deci mondială în volei), va fi la înălțime, va fi același demn propagandist al celui mai frumos, mai spectaculos, mai artistic joc de volei din lume.

COOPERATIVA METALOCASNICA
prezintă noile modele originale de
LUSTRE, LAMPADARE, APLICE

în magazinele UCECOM din Calea Victoriei nr. 21

**De vorbă cu medicul
IGIENA CĂILOR
RESPIRATORII (II)**

Una dintre cauzele care îngreunează respirația nazală este inflamația cronică a amigdalelor nazo-faringiene. Cavitatea nazală comunică cu rino-faringele prin două orificii. Amigdalele nazo-faringiene se află lângă aceste orificii. Din cauza unor boli infecțioase, în special la copiii de vîrstă preșcolară, aceste amigdale se inflamează în mod cronic, astupind orificiile dintre nazo-faringe și cavitatea nazală, făcînd astfel imposibilă respirația nazală. Și, după cum am arătat în articolul precedent, respirația pe gură poate influența în mod nefavorabil starea sănătății.

Vegetațiile adenoidale nu sînt altceva decît aceste amigdale inflamate în mod cronic. Ele provoacă adesea îmbolnăvirea urechii medii, care se află în vecinătatea nasului; boala se numește otită cronică.

Respirația repetată pe gură usucă gîtul, aducînd după sine răgușeală și oboseală. Vegetațiile influențează și vocea, care devine nazală. Digestia devine grea, deoarece, obligat să respire pe gură, omul va înghiți mîncarea repede și nemestecată. Din cauza slăbirii simțului mirosului, se cade și pofta de mîncare. În timpul nopții survin accese de sufocație, iar tulburările circulatorii pe care le provoacă vegetațiile adenoidale dau dureri de cap permanente.

Guturaiul cronic este o altă cauză care obligă la respirația pe gură, mai ales dacă este combinat cu prezența vegetațiilor. Respirația pe gură duce ușor la inflamația cronică a amigdalelor care, din organe de apărare a organismului față de infecții, devin ele înșile focare de infecție, provocînd reumatism, boli ale inimii și ale rinichilor.

Din cele enumerate rezultă necesitatea tratării afecțiunilor nazo-faringiene la apariția primelor semne de boală. Medicii de specialitate vor da indicațiile necesare.

Pentru a evita îmbolnăvirile nasului și faringelui este necesară călirea organismului. O bună metodă constă în a face seara, înainte de culcare, băi reci la picioare; la început cu apă la temperatura camerei, trecînd apoi la apă din ce în ce mai rece. De asemenea, sînt recomandabile, dacă există posibilitatea, plimbări de dimineață, prin iarbă cu rouă, timp de 5-20 minute. Băile în lacuri, rîuri și mai cu seamă în mare constituie un mijloc din cele mai bune de călire a organismului.

Este bine ca dimineața și seara să facem exerciții de respirație. Mîinile se țin la ceafă cu coatele înainte. Îndepărtînd lateral coatele, facem în același timp o inspirație profundă și obligatorie pe nas. În timpul expirației readucem coatele în prima poziție. Acest exercițiu se repetă de 10-12 ori.

Dr. Silviu GHEREA

Fragment din Columna lui Traian, reprezentînd acordarea primului ajutor unor soldați romani răniți în cursul luptelor cu dacii.

**CÎND DACII
SE DUCEAU
„LA DOCTOR”...**

**File mai puțin cunoscute
din istoria medicinei de
pe teritoriul țării noastre**

Săpăturile arheologice efectuate în ultimii ani au scos la iveală interesante mărturii care atestă că pe teritoriul patriei noastre medicina a fost practică din timpuri străvechi.

Numeroase oseminte datînd din neolitic, din epoca de bronz sau de fier, descoperite de arheologi denotă că vindecătorii de pe atunci acumulasera experiență în domeniul disciplinei medicale numite azi traumatologie. Astfel, la sediul Societății științelor medicale din R.P. Romîna, unde există o colecție muzeală de istorie a medicinei, sînt expuse oase cîndva fracturate, care în urma îngrijirilor date de „medicii” din neolitic s-au sudat perfect.

Mărturii despre abilitatea chirurgicală a vindecătorilor din epoca comunei primitive ne aduc și cranile trepanate găsite în Ardeal, Muntenia și Moldova. În ciuda faptului că trepanația craniului este una din cele mai dificile operații, patru din aceste cranii prezintă urme certe de vindecare. Rezultatele nu par să se datoreze numai vitalității pacienților din acele timpuri, ci și unor serioase cunoștințe „de specialitate” ale vindecătorilor.

Este cunoscută o relatare a lui Herodot potrivit căreia scitii din estul țării noastre foloseau ca excitant fumul de cinepă. De la alți autori greci aflăm că preoții daci cunoșteau și foloseau cu succes un mare număr de plante tămăduitoare. Experiența lor în acest domeniu era apreciată și se pare că unii medici străini au făcut eforturi pentru a-și însuși tainele deținute de sacerdotii dacilor, despre care se mai spune că se pricepeau să prepare și cîteva otrăvuri.

Galen, unul dintre cei mai renumiți medici ai antichității, se referă într-una din scrierile sale la cunoștințele toxicologice ale geților. El arată că săgețile lor erau unse cu o otrăvă care determina paralizia instantanee a victimei.

O trusă chirurgicală descoperită nu demult la Costești (regiunea Hunedoara) aruncă o lumină nouă în problema influenței exercitate la un moment dat asupra medicinei dacice de către înaintați — pentru acele timpuri — practică elenistică. Trusa sus-menționată cuprinde instrumente chirurgicale și medicamente — elemente specifice elenistic. În schimb, anumite instrumente medicale sînt de proveniență categoric dacică (deci existau meșteșugarii specializați în acest domeniu), iar o forfecuță reprezintă — după părerea cercetătorilor — un instrument medical original conceput și construit de daci.

Așadar, cucerind Dacia, romanii găsesc aici o medicină relativ evoluată. Medicii legiunilor romane, urmați curînd de doctori civili, liber profesioniști, aduc elemente noi, menite să îmbogățească și să transforme practica medicală a preoților locali, care se ocupau de medicină în cinstea unor zeițăți ca Dorzos, Zamolxis și Bendis. În noile condiții se observă o specializare în arta medicală (apar primii oculiști) și înlocuirea treptată a cultului pentru zeițățile dacice amintite cu divinizarea Hîgeei, a lui Esculap și Hercule.

Extinderea noului cult a fost facilitată de faptul că romanii au întreprins o energică acțiune de organizare a stațiunilor balneare și de efectuare a unor mari lucrări de interes edilitar și comunal în orașe. Ei construiesc băi publice și apeducte, amenajează stațiuni balneare ca Herculan (AD MEDIAM), Călan (AQUAE), Geoagiu (GEMISARA) și altele.

Cercetările care se efectuează în prezent vor furniza, fără îndoială, noi date despre modul în care s-a practicat medicina pe teritoriul țării noastre, începînd din cele mai vechi timpuri.

AI. ROGOZ

**DEZLEGAREA JOGULUI APĂRUT
ÎN NUMĂRUL TRECUT**

1) Nuntă — Veto. 2) Neamuri — F. 3) D — Goala — Le. 4) Avar — Inter. 5) Ial — Zicală. 6) Criză — Eci. 7) Agii — Tăutu. 8) A — Duo — Ten. 9) A — Mirată — D. 10) Pictori — Da.

**VERIFICAȚI-VĂ
CUNOȘTINȚELE I**

- Se numește sextant: a) regulatorul de viteză la submarine, b) membrul unei secte, c) aparatul pentru determinarea poziției vaselor în larg, d) intervalul de la orice notă pînă la cea de-a șasea, în ordinea gamei diatonice.
- Termitele sînt: a) cauteri care acționează prin căldură, b) tuburi pentru tratarea bolilor prin căldură, c) plante medicinale, d) gen de insecte tropicale asemănătoare cu furnica, trăind și în coloni.
- Strimțoarea Mozambic se află: a) între Africa și insula Madagascar, b) între cele două Americi, c) între Africa și Asia, d) în Marea Japoniei.
- Pe suprafața Lunii: a) nu există vulcani, b) nu există atmosferă, c) nu există piscuri muntoase, d) nu există cîmpii.
- Cel mai mare fluviu de pe teritoriul Uniunii Sovietice este: a) Niprul, b) Donul, c) Volga, d) Obi.
- Dintre razele spectrului solar cele mai luminoase sînt: a) razele roșii, b) razele ultraviolete, c) razele galbene, d) razele infraroșii.

Răspunsuri
1) c; 2) d; 3) a; 4) b; 5) d; 6) c.

1	N	2	E	3	G	4	A	5	T	6	I	7	F	8		9	C	10	A	11	M
2	E	T	A	J					S	C	S	E	Z	E							
3	C	A	Z	U	T					C											
4	U	T		T	U	L	E	I												T	U
5	N	E		R	O	D	O	T	O	R											
6				A	R	O	M	E								A	P	A			
7	S	A	U					R	A	R	I	S	O	R							
8	C	U	T	A				N	A							A	C	E			
9	U														A	R	I				
10	T							C							T	I	T				
11	A							L	I	F	I	E				A	T	I			

CONCIZIUNE

ORIZONTAL: 1) Nu — Cea. 2) Cat — Căi. 3) Jos — Nume. 4) Do — Fir — D-ta. 5) Arid. 6) Iz (pl.) — H₂O. 7) Ori — Rar (dim.). 8) Rid — Ia! — Tepl. 9) U — A (pl.). 10) Vas. 11) Ir (pl.) — Gata.

VERTICAL: 1) X. 2) Ani — Au. 3) H — Ace (fig.). 4) S.O.S.! — '62. 5) Nume — Aci. 6) Ies! — Mal (pl.). 7) Etc. 8) 10! — Fir. 9) Ați — Est. 10) N — Hid (pl.). 11) Ace — Cal.

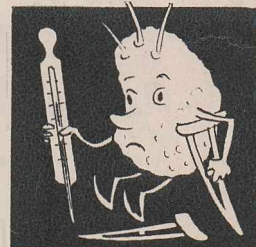
**NOUȚĂȚI ȘTIINȚIFICE ȘI
TEHNICE**

PLANTE... BOLNAVE

Se știe că plantele suferă de diverse maladii. Dar cum suportă ele bolile, cum luptă împotriva lor?

Cercetările au arătat că în aceste situații plantele au o comportare foarte apropiată de cea a animalelor bolnave. De pildă, cartofii atinși de viroză au „respirația” mai frecventă, le crește temperatura. E drept că „febra” cartofului nu e mare, temperatura ridicîndu-se doar cu cîteva zecimi de grad. Procesul de îmbolnăvire se desfășoară însă, în linii mari, la fel ca la animale.

Cînd frunzele unei plante sînt atacate de o ciupercă parazită, pe suprafața lor se formează o peliculă subțire de țesut care nu lasă ciuperca și nici toxinele secretate de ea să pătrundă mai departe în organismul plantei. S-a dovedit de asemenea că plantele parazitizate de ciuperci fabrică anticorpi care luptă împotriva infecției. Existența acestora constituie un exemplu în plus de analogie între reacțiile animalelor și plantelor față de infecții.

MICROBII „FABRICĂ” VITAMINĂ B₁₂

Vitamina B₁₂ se poate obține prin extracție din surse naturale, dar procedeul este foarte costisitor. Dintr-o tonă de ficat de bovine, de pildă — cea mai bogată sursă de vitamină B₁₂ — se scoat abia 25-28 de miligrame de substanță utilă. Oamenii de știință au căutat de aceea „furnizori” mai economici și acestia au fost găsiți... în persoana microbilor.

Laboratorul de vitamine al Institutului de biochimie al Academiei de științe a U.R.S.S. a încercat să sintetizeze vitamina B₁₂ cu ajutorul unor bacterii, folosind ca mediu de cultură reziduurile industriale.

Cercetările efectuate de V.I. Bihovski și E. S. Panthara au arătat că bacteriile sînt foarte productive dacă sînt cultivate în deșeurile fabricilor de alcool: se poate obține 1 mg de B₁₂ la un litru de deșeurii alcoolice.

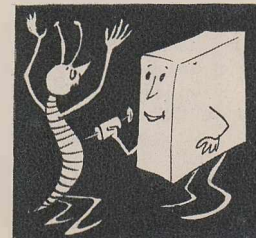
Noul procedeu va fi folosit în curînd pe scară industrială.

DULCELE... CARE UCIDE

Vești proaste pentru ... nematozi — primejdioși viermi paraziti ai arborilor fructiferi, arbuștilor și plantelor alimentare. A fost găsită o metodă extrem de eficientă pentru distrugerea lor. Este vorba de folosirea în acest scop a... zahărului. Fără a fi vătămător pentru viermii de pămînt, zahărul acționează asupra nematozilor ca o otrăvă nemictoare. Spre deosebire de substanțele toxice, el omorîă nematozii formîndu-i literalmente în pulbere.

Această proprietate a zahărului a fost descoperită întimplător, în timpul unor experiențe care cereau introducerea în sol a unor cantități de zahăr de trestie. După 24 de ore s-a constatat că majoritatea nematozilor muriseră. Experiențele au continuat, arătînd că în timp ce soluțiile slabe de zahăr contribuie la dezvoltarea impetuoasă a nematozilor, o soluție conținînd 1% zahăr, în cazul unei umidități de 1-2% a solului, îi nimiceste cu desăvîrșire.

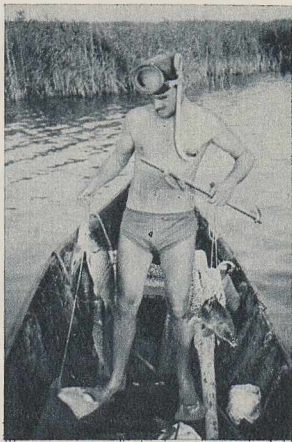
prin deshidratare, trans-

Cititorii ne scriu, noi răspundem

Cum s-a ajuns la becul de azi?

Doresc să știu cum s-a ajuns la becul electric de azi.

Ioan A. BODEA
Școlarul Ruda, comuna Ghelar,
reg. Hunedoara

„Noi vinăm sub apă!”

Răspunde ing. ALEXANDRU TIMOTIN, candidat în științe tehnice, conferențiar la Institutul politehnic din București.

În corpurile bune conductoare de electricitate există particule electrizate pozitiv sau negativ, vise libere în sensul că se pot deplasa în spațiile dintre atomi. În lipsa vreunei acțiuni din exterior, aceste particule se mișcă dezordonat, ciocnindu-se la întâmplare între ele și celelalte particule ale materiei. Aceste mișcări haotice se compensează reciproc și nu au efecte electrice observabile în condiții obișnuite.

Dacă însă se exercită o acțiune sistematică din exterior asupra particulelor electrizate libere dintr-un conductor — de exemplu, dacă un câmp de forță electrică se exercită asupra lor — apare și o mișcare ordonată cu efecte observabile: curentul electric. Unul din efectele trecerii curentului este efectul electrostatic, care constă în încălzirea conductorului. Într-o anumită măsură, încălzirea este o consecință a mișcărilor particulare libere în mișcare ordonată de către câmpul electric aplicat.

Vă rog deci să publicați cele relatate de mine, pentru că magazinele de specialitate să-și procure în viitor echipament de mai bună calitate. Propun totodată să se pună în vânzare și costume semitanțese care să ne ferescă de răceală, precum și instalații cu aer comprimat cu ajutorul cărora să putem face imersiuni la adâncimi mai mari.

Vă scrie un student. Vara, în timpul liber, mă ocup cu vânătoarea subacvatică. Într-un sezonul prielnic sportului nostru preferat se apropie, alții eu cînt și alți tineri cu asemenea preocupări ne pregătim de vânătoare. În legătură cu aceasta întîmpinăm însă unele greutăți. Este vorba de calitatea slabă a unor materiale din echipamentul necesar vânătorilor sub apă. În timp ce arbațele (puștile subacvatice) sînt foarte bune, măștile și în special labele puse în vânzare în magazinele cu materiale sportive ne pricinuiesc multe neajunsuri — sînt necorespunzătoare.

Vă rog deci să publicați cele relatate de mine, pentru că magazinele de specialitate să-și procure în viitor echipament de mai bună calitate. Propun totodată să se pună în vânzare și costume semitanțese care să ne ferescă de răceală, precum și instalații cu aer comprimat cu ajutorul cărora să putem face imersiuni la adâncimi mai mari.

Marin PETREANU
student, anul V
Facultatea de transporturi,
Institutul politehnic, București

Care-i situația insulelor Azore?

În ultima vreme, problema coloniilor portugheze este la ordinea zilei. În legătură cu aceasta aș vrea să știu care este situația insulelor Azore.

III. POPESCU
student
strada Roma nr. 32, București

Răspunde L. RODESCU,
redactor la ziarul „Scnteia”.

Aristotel, Plutarh și alți autori antici pomeneau desigur și insulele dincolo de „coloanele lui Hercule” (Gibraltar). Istoricii presupun că aceste insule ar fi fost descoperite de fenicieni — marii navigatori ai antichității — și că ele ar fi fost cunoscute în evul mediu de normanzi și de arabi.

După ce în grupul de insule au debarcat la începutul secolului al XV-lea corăbierii italieni necunoscuți, pe la 1431 au început să le ocupe și apoi să le colonizeze portughezii, care le-au dat și numele — Azore (în portugheză, azores înseamnă ereti — păsări de pradă găsite în număr mare pe aceste insule nelocuite de navigatorul portughez Gonçalo Velho Cabral).

Între 1580 și 1640, cînd Portugalia se afla sub stăpînire Spaniei, insulele Azore erau folosite ca escală pentru corăbiile spaniole care cărau din America aurul jefuit de la azteci și incași.

Arhipelagul, format din nouă insule vulcanice, bîntuite de dese cutremure, cu izvoare fierbinți și cu o climă plăcută, are o suprafață totală de 2.399 km p și aproximativ 300.000 de locuitori, în majoritatea lor portughezi, restul negri, aduși ca sclavi pentru cultivarea pămîntului și supuși și astăzi aceluiași regim rasist ca în urmă cu secole. Mai există aci mulatri, precum și un număr mic de imigranți englezi, scoțieni și irlandezi.

Datorită așezării în zona centrală a Atlanticului, în calea liniilor maritime și aeriene dintre Europa și America (la circa 1500 km de Lisabona și circa 4.700 km de New York), arhipelagul Azore a căpătat o anumită importanță strategică. În timpul celui de-al doilea război mondial, Anglia a instalat acolo o bază militară navală și una aeriană, avînd ca principală misiune lupta împotriva submarinelor germane.

În 1946, S.U.A. și Anglia au obținut de la Salazar dreptul de a menține în continuare baze militare în insulele Azore. Cu timpul aceste baze au devenit mai mult americane și ulterior au fost integrate în sistemul blocului agresiv N.A.T.O., din care face parte și Portugalia.

Nu demult, președintele Kennedy își exprima speranța că Portugalia va consimți la prelungirea termenului de „închiriere” a bazelor, considerate importante pentru „transporturile” strategice din S.U.A. în Europa. Salazar, făcînd pe supăratul, reproșează „aliților” de la Washington și Londra că nu i-au dat ajutorul așteptat, nici cînd a fost izgonit din Goa și nici în dezbaterile problemei Angolei la O.N.U. Totuși, după cum scrie presa occidentală, bătrînul dictator, aflat în lamentabilă subordonare față de puterile N.A.T.O., nu-și poate permite să le refuze accesul în Azore.

Pe scurt

Toma Erdős din Brad (regiunea Hunedoara) ne informează că în acest oraș a fost dat de curînd în folosință un cinematoscop. În legătură cu aceasta, propune ca în cadrul activității culturale locale să aibă loc discuții în jurul filmelor prezentate, în special în jurul filmelor românești, contribuindu-se

astfel la dezvoltarea gustului pentru cinematograful al tinerilor din centrul muncitoresc Brad. Supunem propunerea tovarășului Erdős, Casei de cultură din Brad.

În altă ordine de idei, informăm pe cititorul nostru Toma Erdős că înțelesul și originea celor 20 de cuvinte de care ne întrebă pot fi aflate fie din Dicționarul limbii romine, fie din Dicționarul de neologisme.

I. Diamant, Galați: Fotografii trimise spre publicare nu corespund cerințelor rubricii. Ne-ar bucura să ne trimiteți mai curînd fotografiile cu aspecte legate de realizările din orașul dv.

Virginia Cristea, Corabia: Cîntăreața Lucretia Ciobanu interpretează muzică populară în cadrul concertelor organizate de O.S.T.A. și uneori în cadrul programelor de muzică populară de la radio. Iți puteți scrie pe adresa: O.S.T.A., București, Calea Victoriei 174.

Gheorghe și Mișu Hornoiu, Bocșa II, raionul Reșița: Pentru a putea cunoaște condițiile de admitere la Facultatea de geologie și geografie, este bine să vă adresați direct secretariatului acestei facultăți: București, bd. N. Bălcescu nr. 1. Veți afla astfel și ce posibilități de specializare există în problemele de oceanografie.

Mai mulți cititori ne roagă să publicăm dezlegările jocurilor „Într-un ceas bun” (Flacăra nr. 8) și „Idilă de primăvară” (Flacăra nr. 10) care — din lipsă de spațiu — n-au apărut la timpul cuvenit. Iată aceste dezlegări:

„Într-un ceas bun”. Orizontal: 1) Caragiale — B. 2) Arătătoare — A. 3) Lar — Zo — Minut. 4) Eminescu — Era. 5) Na — Ot — Ora — Ai. 6) D — Orar — Arin. 7) Epa — Rod — Club. 8) Oro — Tic — Ise. 9) Energic — En — N. 10) Lt — Ne — Hat — Ui. 11) Bolintineanu. 12) Ar — Ceasornic.

„Idilă de primăvară”. Orizontal: 1) Mecl — Manii. 2) Adormit — Nu. 3) G — Suș — Lit. 4) Am — Pronume. 5) Zine — G — Păr. 6) Ina — Vint — S. 7) Nu — Uen — Ape. 8) Țintăș — Ac. 9) Cațir — Tort. 10) Protejat — I. 11) Leni — Glume.

Cititorii către cititori

Doresc să facă schimb de ilustrate următorii: Nic. Răizer, elev, Timișoara IV, str. Bolintineanu nr. 10; Doina Croitoru, învățătoare, Perșani, raionul R. Vlcea; Maria Coligă, elevă, comuna Viziru, reg. Galați; Mimi Lacusteanu, elevă, Internatul de fete Petroșeni; Gheorghina Taflan, com. Viziru, reg. Galați; Nicoleta Fălticeneanu, Pașcani, str. Cuza Vodă nr. 42; Cheșil Cohn, București, str. Ramurl-Tei nr. 22, raionul I Mai; Mioara Boncota, com. Viziru, reg. Galați; Ion Văduva, turnător, uzinele C.M.R.-Reșița, căminul Lunca 2, nr. 35; Niculaie Piescu, elev, com. Bozovici, str. Eminescu nr. 464, reg. Banat; Mioara Albăstroiu, elevă, com. Băneasa, reg. Dobrogea; Ion Racz, Cluj, str. Pasionaria nr. 72; Lidia Boiangiu, Buzău, str. V. Golea nr. 26; Moni Coverca, biblioteca Schela-Ochiuri, raion Tirgoviște; Sofia Zaharia, elevă, Buzău, str. Ciocinescu nr.

17; Stela Marin, elevă, com. Băneasa, reg. Dobrogea; Leon Nadler, Roman, str. Șt. Gheorghiu nr. 8; Ligia Marcu, Brăila, str. Eliade Rădulescu nr. 13; Lola Bozan, Sibiu, str. Anton Pann nr. 16; Florica Balaci, Beiuș, str. 23 August 18, reg. Crișana; Ion Mircea, elev, Școala petrol-chimie, Tirgoviște; Mircea Iclozan, Mînel Trokmyer și Mircea Hrsu, studenți, Complexul studentesc București, Sptialul Independenței 290, bloc E, et.III, cam. 322; Mariana Frincu, contabilă, Brașov, str. Ilie Pintilie nr. 6; Dumitru Virțec, Cluj, student, str. 23 August 25; Florin Voia, electrician, Lupeni, str. Ghodol nr. 14; Ecaterina Schmidt, Bocșa II, bloc 4, ap. 26; Viorica Baicu, Onița Zidaru și Viorica Sperneal, Bocșa II, bd. 23 August 55; Septimia Oproiu, Școala tehnică sanitară, Tg. Jiu; Gabriela Stanciu, elevă, București, str. Stinei 24; Georgeta Constantinescu, elevă, Buzău, str. Ciocinescu 17; Ilie Hrișcan și Vasile Mormeci, trefzori, Reșița, căminul 23 August, ap. 323; Teodor Munteanu, muncitor Galați, str. Înfrățirii 3 B; Gh. Schiopescu, Craiova, str. Șt. Gheorghiu 11.

De la fotocorespondenți

O pancartă nouă a fost instalată în centrul comunei Costești, raionul Buzău; textul amintește colectivităților ce avantaje are folosirea îngrășămintelor naturale în cultura plantelor. (V. Isac)

În comuna Kogălniceanu, raionul Medgidia, au fost organizate recent discuții pe teme actuale, la care participă tinerii colectivității și tinerii salariați din unitățile cooperatiste de consum. (C. Gheorghie)

Aspect dintr-un nou cartier al orașului Tirgoviște. (D. Pană)

FLACĂRA
revistă social-politică
și literar-artistică

Anul XI — Nr. 18 (362)
5 mai 1961

REDACTIA: Căsuța poștală: 3507
BUCUREȘTI of. 33, Tel. 17.60.10.
PIATA ȘTIINTEI int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la
factorii poștali și difuzorii voluntari din
întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Președintele presei: Vlad MUȘĂTESCU. Tipărită în Combinatul Poligrafic Casa Școlară

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

